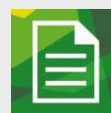

Specialioji ataskaita

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo bylų valdymo veiksmingumo peržiūra

(pagal SESV 287 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą)

4
1977 - 2017

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Peržiūros komanda

Specialiosiose ataskaitose Audito Rūmai pateikia savo auditų, susijusių su ES politikomis ir programomis arba su konkrečių biudžeto sričių valdymo temomis, rezultatus. Audito Rūmai audito užduotis atrenka ir nustato taip, kad jos turėtų kuo didesnį poveikį, atsižvelgdami į neveiksmingumo ar neatitikties teisės aktams rizikas, susijusių pajamų ar išlaidų lygį, būsimus pokyčius ir politinį bei viešąjį interesą.

Šią veiksmingumo peržiūrą atliko V audito kolegija, vadovaujama Audito Rūmų nario Lazaros S. Lazarou. Ji didžiausią dėmesį skiria Sąjungos finansavimo ir administravimo sritims. Peržiūrai vadovavo Audito Rūmų narys Kevin Cardiff, jam padėjo pagrindinis patarėjas Gabriele Cipriani, pagrindinis vadybininkas Michael Bain, užduoties vadovas ir pagrindinis vadybininkas Alberto Gasperoni, pagrindinis vadybininkas (teisiniais klausimais) Christophe Lesauvage, pagrindinis auditorius João Nuno Coelho dos Santos, auditorė Diana Voinea, teisininkai Birgit Schaefer, Ide Ni Riagain, Georgios-Marios Prantzos ir Marine Mina.

Iš kairės į dešinę: Gabriele Cipriani, Michael Bain, Birgit Schaefer, Kevin Cardiff, Marine Mina, Alberto Gasperoni, Diana Voinea, João Nuno Coelho dos Santos, Christophe Lesauvage.

TURINYS

	Dalis
Terminų žodynėlis	
Santrauka	I–III
Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (ESTT)	1–10
Veiklos rezultatų peržiūros apimtis ir metodas	11–21
Apimtis ir tikslas	11–14
Metodas ir kriterijai	15–21
Pastabos	22–89
Bylų valdymo procesas ir jo trukmė	22–35
Atsakymų į mūsų klausimynus panaudojimas	33–35
Bylos iškėlimas ir pradinis nagrinėjimas Teismų kanceliarijose (rašytinė procedūra)	36–40
Teismams perduotų bylų paskyrimo procesas	41–45
Teisingumo Teismas	42–43
Bendrasis Teismas	44–45
Kolegijoms ir teisėjui pranešėjui paskirtų bylų nagrinėjimo procesas	46–50
Stebėjimas	51–60
Teisingumo Teismas	53–55
Bendrasis Teismas	56–60
Perėjimas nuo teisminių statistinių duomenų prie pritaikytų terminų ir veiksmingumo rodiklių	61–72
Teisminės veiklos vertinimo pokyčiai	63–69
Bylos sudėtingumo analizė: galimas valdymo procesą palengvinantis metodas	70–72
Parama bylų valdymo procesui	73–85
Vertimas raštu	74–79

IT sistemos	80–85
Kalbos praktika	86–89
Išvados	90–97
Tolesnio patobulinimo galimybių nagrinėjimas	98

I priedas. Auditui atrinktų Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo bylų imtis

II priedas. Veiksnių, kurie daro įtaką 60 auditui atrinktų ESTT bylų nagrinėjimo trukmei, analizė

III priedas. CEPEJ nustatytų laiko valdymo rodiklių vertinimo kontrolinis sąrašas

IV priedas. Koreliacijos tarp sudėtingumą lemiančių veiksnių ir Teisingumo Teisme bei Bendrajame Teisme 2014 ir 2015 m. baigtų bylų trukmės analizė

Europos Sąjungos Teisingumo Teismo atsakymai

TERMINŲ ŽODYNĖLIS

Apeliacinis skundas: Teisingumo Teismui gali būti teikiami apeliaciniai skundai (kuriuose keliami tik teisės klausimai) dėl Bendrojo Teismo sprendimų ir nutarčių.

ARGOS: IT sistema, kurios diegimas abiejuose Teismuose yra neišvengiamas ir kurios paskirtis – pateikti išsamesnę informaciją apie bylą naudojant teisėjų, generalinių advokatų ir jų kanceliarijų poreikiams pritaikytą valdymo sistemą.

Bendrasis susirinkimas: bendrasis susirinkimas – tai kas savaitę rengiamas susirinkimas, kuriame dalyvauja Teisingumo Teismo pirmininkas, teisėjai, generaliniai advokatai ir Teismo kancleris. Šiame susirinkime priimami sprendimai dėl konkrečias bylas nagrinėjančių teisėjų sudėties, taip pat nusprendžiama, ar būtina rengti generalinio advokato išvadą.

Bylos perdavimas prejudiciniam sprendimui priimti: siekiant užtikrinti veiksmingą ir vienodą Europos Sąjungos (ES) teisės aktų taikymą ir užkirsti kelią skirtingiems aiškinimams, nacionaliniai teismai gali, o kartais privalo perduoti bylą Teisingumo Teismui ir prašyti, kad jis išaiškintų su ES teisės aiškinimu arba galiojimu susijusį klausimą.

Bylų paskyrimo tvarka: Bendrajame Teisme bylas pirmininkas paskirsto devynioms kolegijoms paeiliui pagal keturių rūšių skirtingą tvarką.

Bylų sujungimas: dvi ar daugiau tos pačios rūšies bylų, kuriose nagrinėjami tie patys klausimai, atsižvelgiant į jų tarpusavio ryšį, gali būti bet kuriuo metu sujungiamos siekiant jas nagrinėti taikant rašytinę arba žodinę procedūrą arba priimti sprendimą, kuriuo užbaigiama byla.

Cellule des lecteurs d'arrêts: kiekvieno Teismo pirmininkui dirbantys advokatai, kurie tikrina sprendimų projektų ir tam tikrais atvejais nutarčių formalumų suderinimą ir nuoseklumą.

Didžioji kolegija: Teisingumo Teismas arba Bendrasis Teismas gali posėdžiauti Didžiosios kolegijos (sudarytos iš penkiolikos teisėjų) sudėtimi, kai tai yra pagrįsta atsižvelgiant į bylos sudėtingumą teisiniu požiūriu arba jos svarbą, arba konkrečias aplinkybes.

E-Curia: tai yra ESTT IT priemonė, skirta valstybių narių ir ES institucijų, įstaigų, biurų ir agentūrų advokatams ir atstovams. Naudojant šią priemonę, galima elektroniniu būdu keistis procesiniais dokumentais su Teismų kanceliarijomis.

Europos veiksmingo teisingumo komisija (angl. CEPEJ): Europos veiksmingo teisingumo komisija (angl. CEPEJ) stengiasi gerinti teisingumo veiksmingumą ir užtikrinimą valstybėse narėse bei įgyvendinti Europos Tarybos sukurtas priemones.

Generalinis advokatas: Teisingumo Teisme dirba 11 generalinių advokatų. Jie padeda Teisingumo Teismui ir prireikus turi pareigą pateikti teisinę išvadą. Šias išvadas generaliniai advokatai surašo pasirinkta kalba.

Ieškiniai dėl panaikinimo: Sąjungos institucijos, įstaigos arba agentūros prašymas panaikinti aktą.

Ieškiniai dėl pareigų nevykdymo: nagrinėdamas šiuos ieškinius, Teisingumo Teismas gali nustatyti, ar valstybė narė įvykdė savo pareigas pagal ES teisę.

Kolegija: iš skirtingo teisėjų skaičiaus sudarytas organas, kuriame teisėjai bendrai posėdžiauja, kad priimtų sprendimą dėl konkrečios bylos.

Kolegijos konferencija: kiekviena Bendrojo Teismo kolegija reguliariai susitinka iš esmės tam, kad aptartų teisėjo pranešėjo pateiktus pranešimus.

Litige: tai yra pagrindinė ESTT duomenų bazė, kurioje pateikiama informacija apie atskiras bylas.

Nutartis: tais atvejais, kai Teismai mano turį pakankamai informacijos, kad priimtų nutartį rengdami rašytinę procedūrą, arba kai manoma, kad byla yra akivaizdžiai nepriimtina arba nepagrįsta, kai nėra jokio poreikio nagrinėti bylos arba kai šalys atsisako reikalavimų, bylą galima užbaigti nutartimi.

Pagreitinta procedūra: tai procedūra, leidžianti Teisingumo Teismui greitai nagrinėti bylas ypač skubiais atvejais šiuo tikslu sugaištant mažiau laiko ir suteikiant šioms byloms pirmenybę. Šią procedūrą taip pat galima taikyti nagrinėjant prašymus priimti prejudicinius sprendimus.

Pasitarimas ir sprendimo paskelbimas: teisėjai bylą svarsto remdamiesi teisėjo pranešėjo parengtu sprendimo projektu. Kiekvienas atitinkamos sudėties Teismo teisėjas gali pasiūlyti atlikti sprendimo projekto pakeitimus. Sprendimai priimami balsų dauguma, o atskirosios nuomonės nėra skelbiamos viešai. Sprendimus pasirašo visi pasitarime dalyvavę teisėjai, o sprendimo rezoliucinė dalis skelbiama viešai.

Pasitarimo proceso slaptumas: ESTT pasitarimai rengiami tarp teisėjų. Pasitarimai rengiami slapta ir jie išlieka slapti. Pasitarimai visada vyksta prancūzų kalba nedalyvaujant vertėjams.

Pirmasis generalinis advokatas: pirmasis generalinis advokatas prisiima bendrą atsakomybę už generalinių advokatų rengiamų išvadų eigos stebėjimą.

Pranešimas apie teismo posėdį: šis pranešėjo funkciją Bendrajame Teisme vykdančio teisėjo parengtas dokumentas yra nurodytų faktų, kiekvienos šalies ir prireikus įstojančių šalių argumentų santrauka. Jis siunčiamas šalims ir yra prieinamas visuomenei prieš bylos nagrinėjimą.

Prašymas įstoti į bylą: įstojimas – tai institucijos, fizinio arba juridinio asmens veiksmas, kuriuo prisijungiama prie trečiosios šalies pradėtos bylos.

Prejudicinio sprendimo priėmimas skubos tvarka: laikydamasis šios tvarkos, Teisingumo Teismas gali per gerokai trumpesnį laiko tarpą išnagrinėti skubiausius klausimus, susijusius su laisvės, saugumo ir teisingumo sritimi (pavyzdžiui, dėl policijos ir teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose).

Preliminarus pranešimas: konfidencialus rašytinis vidaus dokumentas, kurį teisėjas pranešėjas parengia baigiantis rašytinei procedūrai ir kuriame pateikiama byloje iškeltų svarbių faktinių aplinkybių ir teisės taikymo klausimų analizė ir, kai tinkama, nurodomos proceso organizavimo priemonės arba pasirengimo nagrinėti bylą priemonės. Jame taip pat pateikiamas pasiūlymas dėl teisėjų sudėties, kuria bus nagrinėjama byla, ir aprašoma, ar bus rengiamas teismo posėdis ir ar generalinis advokatas turės parengti išvadą.

Procedūros reglamentas: abu Teismai turi savo paskelbtus procedūros reglamentus, pagal kuriuos bylos nagrinėjamos kiekviename procedūros etape.

Procesinis dokumentas: procesiniai dokumentai – tai visi dokumentai, kuriais keičiasi šalys ir Teismo kancleris vykstant procesui (pareiškimai, priedai, susirašinėjimas ir pan.).

Pro-Curia: integruotos bylų tvarkymo Bendrajame Teisme IT sistemos projektas, kuris buvo sustabdytas susidūrus su sunkumais jo įgyvendinimo metu.

Rašytinė procedūra: šiai procedūrai, kuri prasideda gavus bylą ir kuri apima pasirengimą bylai ir bylos dokumentų vertimą, vadovauja Teismų kanceliarijos.

(Rašytiniai) pareiškimai: dokumentai, kuriuose šalys pateikia Teismams savo argumentus (paraiška / atsiliepimas į ieškinį ir, kai tinkama, dublikas ir triplikas). Šie pareiškimai turi būti išversti į prancūzų kalbą.

Référéndaire (teisės referentas): tai yra teisės referentai, kurių veiklą prižiūri ESTT teisėjai ir generaliniai advokatai. Jie teikia paramą nariams rengiant teismo posėdžiams skirtų pranešimų, preliminarių pranešimų, sprendimų, nutarčių ir (arba) išvadų ir jų pagrindų projektus, taip pat padeda teismo posėdžio metu.

Sprendimas: Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo sprendimai priimami remiantis teisėjo pranešėjo parengtu sprendimo projektu. Šie sprendimai skelbiami viešai.

Suivi des Affaires: *Suivi des Affaires* – tai ESTT naudojama kompiuterizuota priemonė, kuri leidžia stebėti, kokia pažanga daroma valdant nagrinėjamas bylas.

Sustabdymai (bylos nagrinėjimo sustabdymas): bylos nagrinėjimas gali būti sustabdytas, jeigu Teisingumo Teismui ir Bendrajam Teismui perduodamos bylos dėl to paties dalyko, bylos, kuriose keliamas tas pats klausimas arba reiškiamas abejonė dėl to paties akto galiojimo. Byla taip pat gali būti sustabdyta kitais konkrečiais procedūros reglamente nustatytais atvejais.

Teisėjas pranešėjas: teisėjas pranešėjas – tai teisėjas, kuriam pirmininkas paskiria bylą. Jo pagrindinė užduotis – pateikti preliminarių pranešimą Teisingumo Teismo bendrajam susirinkimui arba Bendrojo Teismo kolegijos konferencijai, įskaitant bylos teisinių klausimų ir siūlomų procesinių veiksmų analizę. Jis taip pat parengia sprendimo projektą.

Teisėjas vertintojas: teisėjas vertintojas yra vienas iš kolegijos teisėjų (tačiau tai nėra teisėjas pranešėjas).

Teisėjų atostogos: ESTT posėdžiauja nuolat, tačiau jis nustato teisėjų atostogų laikotarpius, kuriais teismo posėdžiai ir pasitarimai paprastai nevyksta. Tačiau Teismai ir jų departamentai šiais laikotarpiais toliau veikia; išimtiniais atvejais teismo posėdžiai ir pasitarimai gali būti rengiami ir per teisėjų atostogas.

Teisėjų sudėtis: kolegijos sudėtis (teisėjų skaičius), kuria nagrinėjama kiekviena byla.

Teisininkas lingvistas: Vertimo raštu generalinio direktorato vertėjas, kuris privalo turėti teisinį išsilavinimą.

Teismo kanceliarija: kiekvienas iš dviejų ESTT sudarančių Teismų turi savo atskirą kanceliariją. Ji atsako už visų procesinių dokumentų gavimą, pranešimą apie juos ir saugojimą. Be to, Teisingumo Teismo kanceliarija prilygsta institucijos generaliniam sekretoriui.

Teismo posėdis (žodinis procesas): žodinį procesą sudaro atstovų, patarėjų ir advokatų, taip pat, kai tinkama, liudytojų ir ekspertų išklausymas abiejuose Teismuose.

Tyrimai ir dokumentacija: Tyrimų ir dokumentacijos direktoratas teikia abiem Teismams informaciją, susijusią su lyginamąja teise ir jurisprudencija.

Vadovybės paaiškinimai: vadovybės parengti rašytiniai paaiškinimai, kuriais patvirtinami tam tikri klausimai. Nors paaiškinimuose pateikiama informacija, tačiau juose nėra pakankamai tinkamų įrodymų, susijusių su aptariamais klausimais, kurių savaime pakaktų auditui atlikti.

Verslo objektas ir verslo žvalgyba: šios IT sistemos naudojamos Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) ataskaitų teikimo ir teisminių statistinių duomenų rengimo tikslais.

SANTRAUKA

I. Atlikdami su Europos Sąjungos Teisingumo Teismu (ESTT) susijusią peržiūrą, siekėme įvertinti jame taikomo bylų valdymo proceso rezultatus, visų pirma, ar nustatytos procedūros padėjo skatinti veiksmingą pateiktų bylų valdymą ir ar buvo galima jas išnagrinėti per trumpesnį laiką. Taip pat siekėme išnagrinėti ESTT galiojančias vertinimo ir atskaitomybės užtikrinimo priemones.

II. Pastaraisiais metais ESTT ėmėsi svarbių organizacinių ir procesinių veiksmų, kad padidintų veiksmingą bylų nagrinėjimą ir pranešimų apie jas teikimą. Visų pirma daugiau dėmesio bylų išnagrinėjimui laiku pradėta skirti nustačius orientacinius terminus, per kuriuos turi būti baigiami pagrindiniai bylos nagrinėjimo gyvavimo ciklo etapai, įskaitant pažangias bylos eigos stebėjimo priemones ir pranešimus. Iki 2016 m. pabaigos mažinant Bendrajame Teisme susikaupusių neišnagrinėtų bylų skaičių padaryta pažanga, kuri prieš šio teismo reformą, kurią įvykdžius padidės teisėjų ir jų atitinkamų kabinetų skaičius, dar turės tam tikrą poveikį.

III. Atlikus peržiūrą, padaryta išvada, kad ESTT galėtų toliau gerinti šiuos teigiamus rezultatus ir šiuo tikslu apsvarstyti galimybę pereiti prie aktyvesnio individualaus bylų valdymo, taikyti konkrečius terminus ir stebėti, kaip faktiškai naudojami pasamdyti žmogiškieji išteklių. Veiklos rezultatų vertinimas remiantis šiuo pagrindu, užuot naudojant orientacinius terminus, kurių paprastai turi būti paisoma, padėtų gauti vadovybei informacijos apie problematiškas bylas ir gerosios praktikos aspektus. Šis požiūris suteiktų vadovybei informacijos, kuria remdamasi ji galėtų remti sprendimų priėmimą, kad paskatintų didesnę veiksmingumą. Ši informacija taip pat galėtų būti naudojama siekiant gerinti atsiskaitymą už veiklos rezultatus, kad būtų sustiprinta atskaitomybė, suteikiamos įžvalgos apie tinkamą ESTT veikimą ir apie jo turimų išteklių naudojimą.

EUROPOS SAJUNGOS TEISINGUMO TEISMAS (ESTT)

1. ESTT yra Europos Sąjungos (ES) teisminė institucija. Jo užduotis – užtikrinti atitiktį Europos teisei prižiūrint Sutarčių aiškinimą ir vienodą taikymą¹.
2. ESTT sudaro du Teismai: Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas. Teisingumo Teismą sudaro 28 teisėjai, kuriems padeda 11 *generalinių advokatų*². Šiuo metu Bendrajame Teisme dirba 45 teisėjai; šis skaičius iki 2019 m. turėtų pasiekti 56 teisėjus. Teisėjai ir generaliniai advokatai skiriami bendru valstybių narių vyriausybių sutarimu fiksuotai šešerių metų kadencijai, kuri gali būti atnaujinama. Teisėjams ir generaliniams advokatams padeda 386 darbuotojai, kurie dirba jų kabinetuose. Visoje institucijoje dirba 2 168 darbuotojai³. Kiekvienas Teismas turi savo *kanceliariją*. Abu Teismai naudojami bendromis lingvistinėmis, informacinių technologijų (IT) ir kitomis tarnybomis. ES biudžete numatytos bendros ESTT išlaidos 2017 m. sudaro apie 400 milijonų eurų.
3. Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas nagrinėja skirtingos rūšies bylas (žr. **1 langelį**).

1 langelis. Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo nagrinėjamų bylų rūšys

Teisingumo Teismas iš esmės nagrinėja nacionalinių teismų *prašymus priimti prejudicinius sprendimus* dėl ES teisės aiškinimo arba Sąjungos institucijos, įstaigos arba agentūros priimto akto galiojimo; *apeliacinius skundus* dėl Bendrojo Teismo sprendimų; tam tikrus *tiesioginius* ieškinius dėl neveikimo arba tam tikrų ES aktų *panaikinimo*; Komisijos arba valstybės narės pareikštus *ieškinius* dėl kitos valstybės narės *neįvykdytų prievolių* pagal ES teisę; prašymus pateikti nuomonę dėl susitarimo, kurį ES planuoja sudaryti su ne valstybe nare arba tarptautine organizacija, atitikties Sutartims.

Teisingumo Teismo sprendimo apskūsti negalima.

Bendrasis Teismas nagrinėja fizinių asmenų ir įmonių iškeltas bylas dėl ES aktų, susijusių su jais arba turinčių tiesioginį ir konkretų poveikį jiems, ieškinius, kuriais siekiama kompensuoti ES institucijų ir

¹ Europos Sąjungos sutarties (ES sutarties) 19 straipsnis.

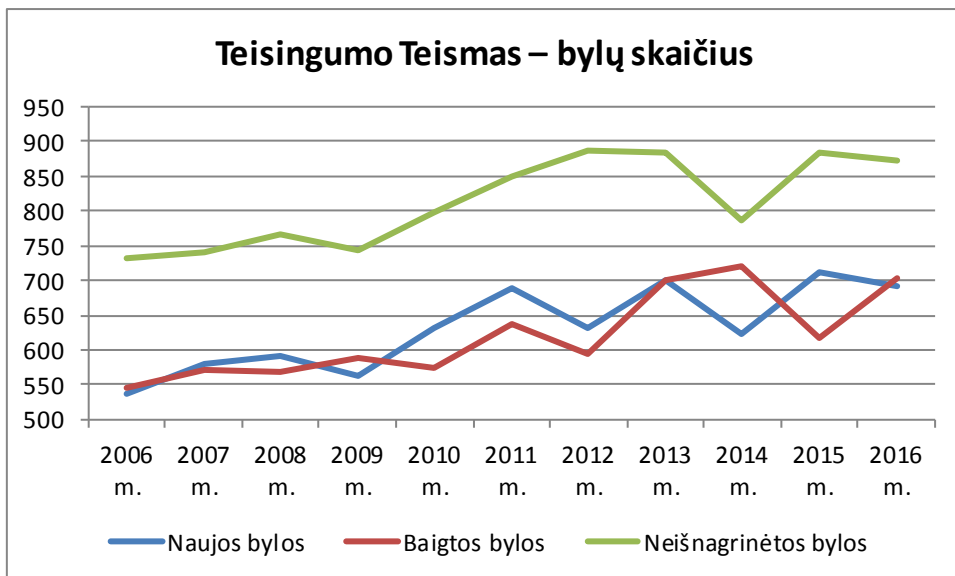
² Generaliniai advokatai skiriami pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos (SESV) veikimo 252 straipsnį ir jie turi užduotį pateikti pagrįstus pareiškimus, t. y. rašytines (neprivalomo pobūdžio) išvadas jiems paskirtose bylose.

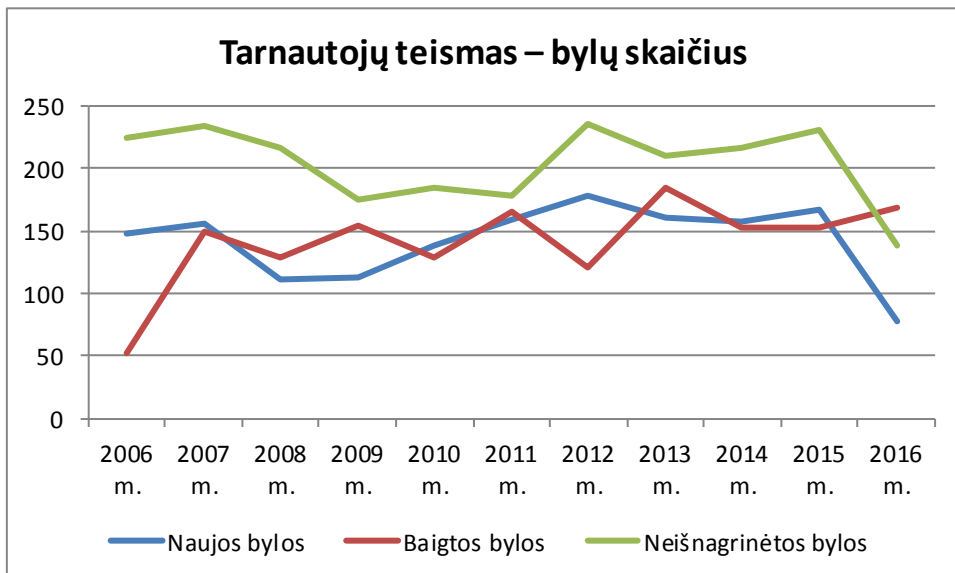
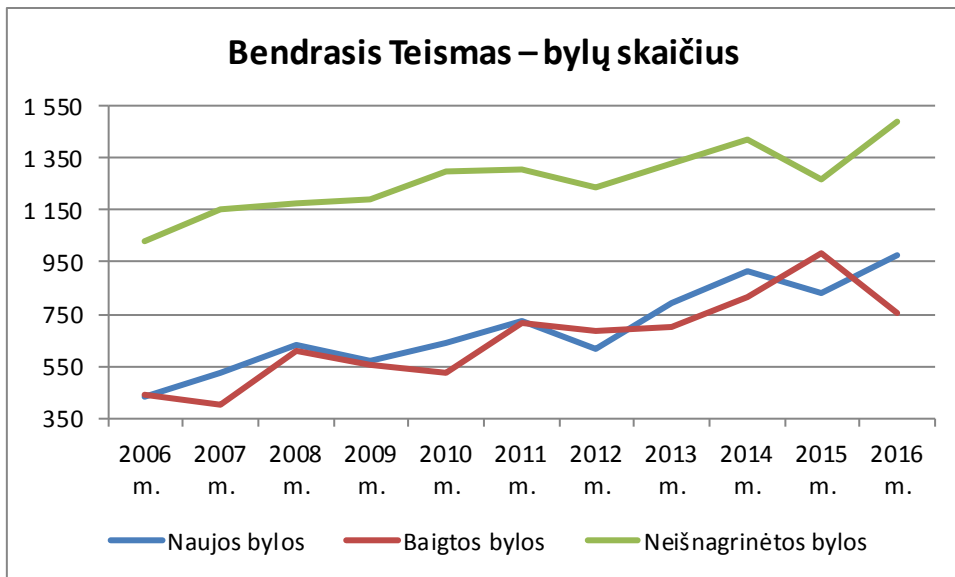
³ ESTT 2016 m. metinė veiklos ataskaita, 1 priedas.

įstaigų padarytą žalą, taip pat tam tikrus valstybių narių pareikštus ieškinius. Ginčai, kuriuos jis nagrinėja, iš esmės yra ekonominio pobūdžio, susiję su konkurencija ir valstybės pagalba, prekybos ir intelektinės nuosavybės apsaugos priemonėmis. Šie ginčai taip pat apima su žemės ūkiu, galimybe susipažinti su dokumentais, viešaisiais pirkimais ir ribojamosiomis priemonėmis susijusius klausimus. Po to, kai 2016 m. rugpjūčio 31 d. buvo panaikintas ES tarnautojų teismas, Bendrasis Teismas dabar taip pat turi kompetenciją pirmąja instancija nagrinėti ES ir jos darbuotojų ginčus.

4. Teismai privalo nagrinėti visas bylas, kurias jiems perdavė nacionaliniai teismai, valstybės narės, ES institucijos, įstaigos, biurai arba Sąjungos agentūros, ir fiziniai bei juridiniai asmenys. Šios prievolės Teismai negali pakeisti. 2006–2016 m. laikotarpiu ESTT kasmet vidutiniškai pateikta nagrinėti apie 1 500 bylų. Bendras bylų, kurias dar reikės išnagrinėti (neišnagrinėtų bylų visuma), skaičius padidėjo apytiksliai 20 % (žr. **1 diagramą**).

1 diagrama. Bendra teisminės veiklos raida 2006–2016 m. laikotarpiu

Pastaba. Nuo 2016 m. rugsėjo 1 d. Tarnautojų teismo jurisdikcija buvo perleista Bendrajam Teismui.

Šaltinis: ESTT metinėse ataskaitose paskelbti duomenys.

5. Bylos kiekviename Teisme gali būti iškeltos bet kuria iš 24 oficialiųjų ES kalbų. Teisėjai pasitarimus rengia prancūzų kalba.
6. ESTT turi užtikrinti nepriekaištingos kokybės teisingumo vykdymą ir tai daryti per pagrįstą laiką⁴, be to, veikdamas kaip ES institucija, ESTT taip pat turi užtikrinti kuo

⁴ Viena iš pagrindinių ES piliečių ir įmonių teisių yra teisė, kad jų byla būtų išnagrinėta per pagrįstą laiką, ir tai yra viena iš veiksmingos teisinės gynybos sąlygų. Žr. Europos Sąjungos pagrindinių

veiksmingesnį ir efektyvesnį turimų viešųjų lėšų panaudojimą pagal patikimo finansų valdymo principus⁵.

7. ESTT sprendimų priėmimo kokybė ir sparta gali turėti rimtų pasekmių fiziniams asmenims, juridiniams asmenims, valstybėms narėms ir visai ES. Dėl bet kokio ESTT neveikimo, kuriuo vilkinamas bylos nagrinėjimas, atitinkamos šalys gali patirti didelių išlaidų, be to, gali būti patiriamos tiesioginės ES biudžeto išlaidos, kurios reiškia bet kokius nuostolius⁶, atsirandančius dėl pernelyg ilgo bylos nagrinėjimo⁷. ESTT perduotos bylos dažnai yra valstybėse narėse pradėtų bylų tęsinys. Šių bylų, kurios yra ypač svarbios Teisingumo Teismui, išnagrinėjimas laiku gali būti svarbus veiksnys, leidžiantis atitinkamos valstybės narės teisminei sistemai užtikrinti veiksmingą piliečių ir įmonių teisminę gynybą taip pat nacionaliniu lygmeniu.

8. Ilgainiui ESTT vis daugiau dėmesio skyrė veiklos efektyvumui. Visų pirma jis sprendė neišnagrinėtų bylų problemą (visų pirma Bendrajame Teisme, žr. **59 dalį**). Šiuo atžvilgiu ESTT

teisių chartijos 41 straipsnio 1 dalį (Teisė į gerą administravimą) ir 47 straipsnio pirmą ir antrą pastraipus (Teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą).

⁵ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002, 30 straipsnis (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

⁶ Šių nuostolių suma yra kintantis dydis. Šioms išlaidoms padengti skirtos biudžeto lėšos 2017 m. sudarė apie 850 000 eurų.

⁷ Šiuo atžvilgiu žr. bylą C-385/07 P *Der Grüne Punkt - Duales System Deutschland prieš Komisiją*, bylą C-40/12 P *Gascogne Sack Deutschland prieš Komisiją* ir bylą C-58/12 P *Gascogne prieš Komisiją*, kuriose Teisingumo Teismas nustatė, kad Bendrasis Teismas (kuris iki 2009 m. buvo vadinamas Pirmosios instancijos teismu) viršijo pagrįstą terminą, per kurį bylos šalis gali tikėtis teismo sprendimo. Todėl ESTT atkreipė dėmesį į tai, kad pareiškėjai gali pareikšti ieškinius dėl žalos, kuriais siekiama prisiteisti galimą nuostolių, kuriuos jie galėjo patirti dėl bylos vilkinimo Bendrajame Teisme, atlyginimo. Pirmoji išnagrinėta byla, kurioje buvo sprendžiamas šis klausimas, buvo byla T-577/14 *Gascogne Sack Deutschland and Gascogne prieš Europos Sąjungą*. Savo 2017 m. sausio 10 d. sprendime Bendrasis Teismas įpareigojo ES atlyginti daugiau nei 50 000 eurų nuostolių pareiškėjams, kad jiems būtų kompensuota materialinė ir nematerialinė žala, kurią sukėlė pernelyg ilgas bylos vilkinimas. Šie sprendimai dabar yra apskūsti apeliacine tvarka. Kitos bylos, kuriose įmonės siekė prisiteisti nuostolių atlyginimą dėl pernelyg ilgo bylos nagrinėjimo, buvo nagrinėjamos 2017 m. vasario mėn. (bylos T-479/14 *Kendrion prieš Europos Sąjungą* ir T-725/14 *Aalberts Industries prieš Europos Sąjungą*), 2017 m. birželio mėn. (byla T-673/15 *Guardian Europe prieš Europos Sąjungą*) arba dar yra nagrinėjamos.

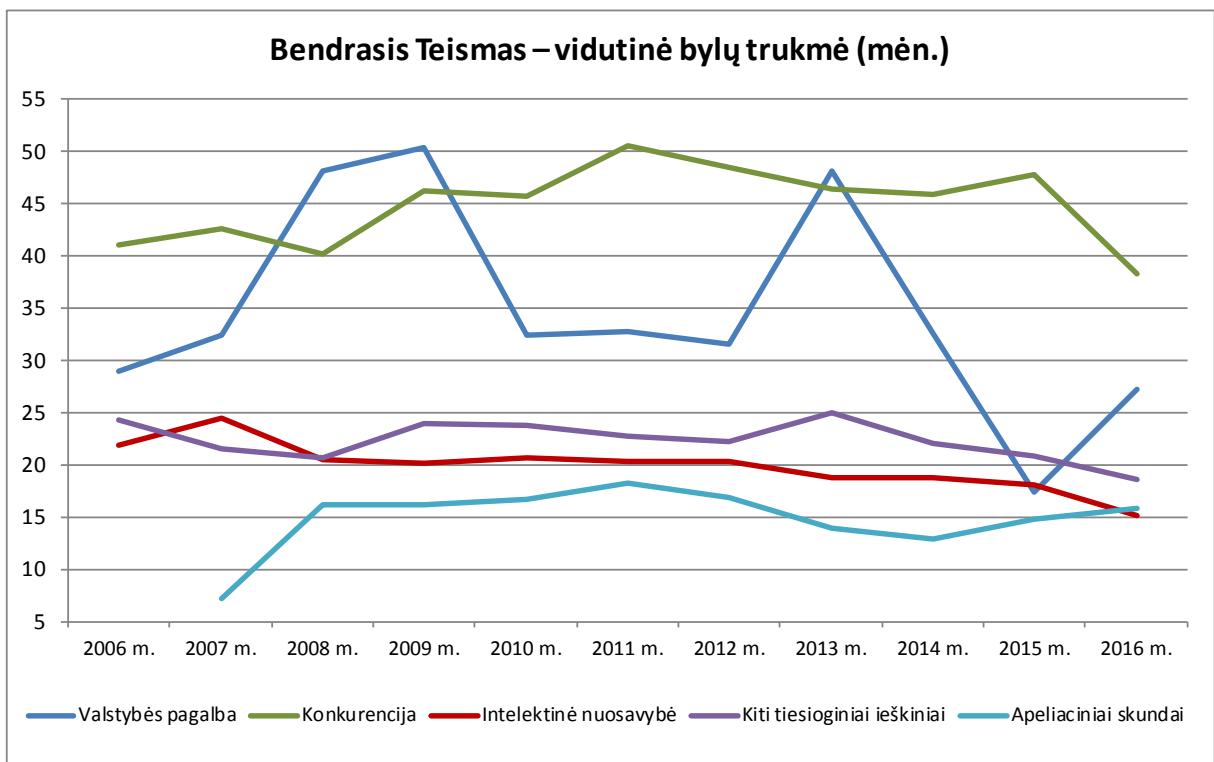
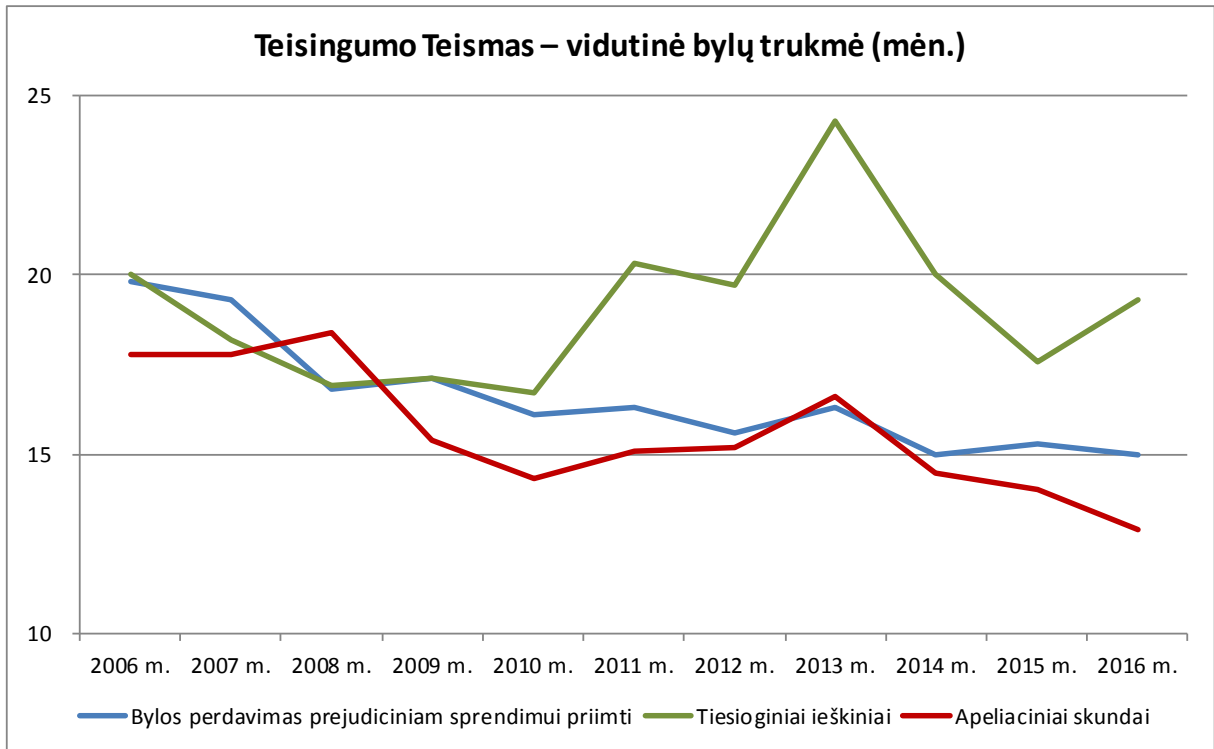
ėmėsi įvairių organizacinių ir procesinių veiksmų, kad padidintų savo veiksmingumą, pavyzdžiui:

- priėmė Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo *procedūros reglamentus*, kad paspartintų bylų nagrinėjimą,
- vykdė konkrečių bylų nagrinėjimo stebėjimą, atsižvelgdamas į orientacinius vidaus terminus, taikomus pagrindiniams teisminės procedūros etapams,
- skaitmenizavo procesinių dokumentų srautus ir
- didino atskaitomybę⁸.

9. Šios priemonės padėjo sumažinti vidutinį laiką, per kurį abiejuose Teismuose buvo priimami teisminiai sprendimai. Pavyzdžiui, 2016 m. bendra vidutinė bylų trukmė Teisingumo Teisme buvo 14,7 mėnesio, o Bendrajame Teisme 18,7 mėnesio; šie rodikliai, palyginti su 2015 m., yra atitinkamai 0,9 ir 1,9 mėnesio mažesni. Tačiau dar negalima pastebėti mažėjimo tendencijos pagal kiekvienos rūšies bylas (žr. **2 diagramą**).

⁸ ESTT skelbia statistinius duomenis apie teisminės veiklos rezultatus ir atlieka šių rezultatų analizę. Vidutinė bylų trukmė arba laikas nuo bylos pateikimo Teismo kanceliarijai iki galutinio teismo sprendimo priėmimo dienos yra vienas iš pagrindinių kasmet skelbiamų ESTT rodiklių, įskaitant baigtų nagrinėti bylų ir gaunamų bylų skaičiaus santykį. ESTT taip pat skelbia išsamius duomenis apie teisminę veiklą, visų pirma apie bylų pobūdį ir jų dalyką, taip pat apie naujų, baigtų nagrinėti ir nagrinėjamų bylų skaičių.

2 diagrama. 2006–2016 m. Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme baigtų nagrinėti bylų vidutinė trukmė (mėnesiais)

10. 2015 m. ES nusprendė reformuoti ESTT teisminę struktūrą, visų pirma iki 2019 m. padvigubindama Bendrojo Teismo teisėjų skaičių, įskaitant Tarnautojų teismo darbo paskyrimą Bendrajam Teismui nuo 2016 m. rugsėjo 1 d.⁹ Taip buvo siekiama sumažinti neišnagrinėtų bylų skaičių¹⁰, daryti teigiamą poveikį *sprendimų* kokybei ir užtikrinti lankstesnį ir greitesnį teisėjų paskyrimą į *kolegijas* atsižvelgiant į bylų krūvį skirtingose srityse¹¹. Teisės aktų leidėjas apskaičiavo, kad grynosios papildomos metinės finansinės visiškai įgyvendintos¹² reformos išlaidos buvo 13,5 milijono eurų arba apie 3,4 % viso ESTT biudžeto.

VEIKLOS REZULTATŲ PERŽIŪROS APIMTIS IR METODAS

Apimtis ir tikslas

11. Mūsų peržiūra parengta siekiant įvertinti, ar ESTT bylų valdymo procedūros padėjo užtikrinti veiksmingą bylų tvarkymą ir ar bylos buvo išnagrinėtos laiku. Teisminių institucijų sprendimai ir vykdoma Bendrojo Teismo reforma nebuvo peržiūros dalykas¹³. Taip pat siekėme išnagrinėti ESTT vertinimo ir atskaitomybės priemones. Tai, be kita ko, taip pat atitiko išreikštą Europos Parlamento susidomėjimą.

⁹ 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2015/2422, kuriuo iš dalies keičiamas Protokolas Nr. 3 dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto (OL L 341, 2015 12 24, p. 14).

¹⁰ Taryba pastebėjo, kad Bendrajam Teismui vidutiniškai pririekė dvejų metų sprendimui priimti, t. y. dvigubai daugiau, nei tai paprastai būtų laikoma leistina (Europos Sąjungos Taryba, 2015 m. birželio 23 d. pranešimas spaudai Nr. 497/15). Taip pat žr. Reglamento (ES, Euratomas) 2015/2422 konstatuojamąsias dalis, visų pirma 2 konstatuojamąją dalį: „Šiuo metu proceso trukmė proceso dalyviams neatrodo priimtina, visų pirma atsižvelgiant į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnyje ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 6 straipsnyje nustatytus reikalavimus“.

¹¹ Europos Sąjungos Taryba, 2014 m. gruodžio 8 d. dokumentas Nr. 16 576/14, 10 dalis, ir 2015 m. birželio 23 d. pranešimas spaudai Nr. 497/15. COM(2016) 81 *final*, 2016 2 22, 10 dalis.

¹² 2014 m. gruodžio 8 d. Tarybos dokumentas Nr. 16 576/14, 5 dalis ir 2015 m. birželio 24 d. dokumentas Nr. 9375/1/15 REV 1 ADD 1, 15 dalis.

¹³ Iki 2020 m. gruodžio 26 d. Teisingumo Teismas privalo pateikti Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijai ataskaitą apie Bendrojo Teismo veikimą, kurioje būtų aptariamas šio teismo efektyvumas, būtinybė padidinti teisėjų skaičių iki 56 teisėjų ir tokio padidinio veiksmingumas, efektyvus išteklių naudojimas ir tolesnis specializuotų kolegijų kūrimas ir (arba) kitų struktūrinių pokyčių atlikimas (žr. Reglamento (ES, Euratomas) 2015/2422 3 straipsnio 1 dalį).

12. Nagrinėjome baigtų nagrinėti bylų pavyzdžius (žr. **17–19 dalis**), skirtingų subjektų, dalyvaujančių bylos valdymo gyvavimo cikle, vaidmenis ir veiklą. Prašėme leisti susipažinti su visais bylų dokumentais ir planavome šį dokumentų nagrinėjimą papildyti pokalbiais su bylas valdančiais darbuotojais, įskaitant tesės referentus (pranc. *référéndaires*) (žr. **23 dalį**).

13. ESTT manė, kad dėl Sutartyje nustatytos prievolės išlaikyti *svarstymų proceso slaptumą*¹⁴, Europos Audito Rūmams nebuvo galima suteikti galimybės susipažinti su tam tikrais dokumentais (pavyzdžiui, Teismų kanceliarijos ir teisėjų / generalinių advokatų arba teisėjų / generalinių advokatų tarpusavio vidaus raštais ir memorandumais ir tam tikromis teisėjų *preliminarių pranešimų* dalimis), nes jie turėtų būti skirti tik teisėjams, generaliniams advokatams ir atrinktiems ESTT darbuotojams. Todėl negalėjome nepriklausomai įvertinti tokių veiksmų, kaip bylų sudėtingumas ir prieinami išteklių, įtakos bylos valdymo proceso dalims, kurios yra susijusios su šiais dokumentais.

14. Siekiant sumažinti šio apribojimo įtaką, ši peržiūra yra pagrįsta ne tiek tiesioginiais įrodymais, kiek ESTT *vadovybės paaiškinimuose*¹⁵ pateikta informacija. Visų pirma atliekant peržiūrą dėl auditui atrinktų bylų buvo parengtas klausimynas siekiant iš atitinkamų darbuotojų gauti informacijos apie bylų valdymą. Šiuose klausimynuose aptarti svarbiausi veiksniai, darantys įtaką laikui, kurio prireikia bylai išnagrinėti. Šie veiksniai nustatyti konsultuojantis su ESTT Teismų kanceliarijomis ir pirmininkų kabinetais¹⁶. Taip pat apklausėme nemažai teisėjų ir generalinių advokatų.

¹⁴ ESTT statuto 35 straipsnis.

¹⁵ Aukščiausių audito institucijų tarptautiniame standarte Nr. 1580 ir tarptautiniame audito standarte Nr. 580 „Rašytiniai paaiškinimai“ (4 dalis) nustatyta, kad „nors rašytiniuose paaiškinimuose pateikiami auditui reikalingi įrodymai, juose nėra pakankamai tinkamų atskirų audito įrodymų kokiais nors klausimais, kurie aptariami tokiuose paaiškinimuose“.

¹⁶ Klausimynus dėl rašytinės procedūros pildė Teismo kanceliarijos darbuotojai, o su vėlesniais etapais susijusias klausimyno dalis pildė už bylą atsakingi teisėjai / generaliniai advokatai arba jų teisės referentai.

Metodas ir kriterijai

15. Nagrinėjome, kaip bylas valdo abu Teismai. Atsižvelgėme į Europos Tarybai pavaldžios *Europos veiksmingo teisingumo komisijos (CEPEJ)*, kuri dirba žmogaus teisių ir teisinės valstybės srityje, parengtas efektyvumo ir laiko valdymo gaires¹⁷.
16. Analizavome apytiksliai 2 800 bylų, kurias 2014 ir 2015 m. baigė nagrinėti Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas, pagrindinių etapų trukmę (šios bylos sudaro 90 % visų tuo laikotarpiu baigtų nagrinėti bylų). Taip pat nagrinėjome ryšį tarp veiksmų, kurie, mūsų manymu, lėmė bylų sudėtingumą, ir teisminių procedūrų trukmės.
17. Siekdami įvertinti bylų valdymo efektyvumą konkrečiais atvejais, bandėme nustatyti veiksmus, kurie turi teigiamą arba neigiamą įtaką bylų valdymo procesams ir procedūrų trukmei. Kad tai padarytume, atrinkome 2014 ir 2015 m. baigtų nagrinėti bylų pavyzdžius (po 30 bylų iš kiekvieno Teismo).
18. Bylų pavyzdžiai atrinkti siekiant atsižvelgti į skirtingus populiacijos ypatumus¹⁸. Ilgiausiai¹⁹ ir trumpiausiai nagrinėtos bylos nebuvo įtrauktos į auditui atrinktų bylų pavyzdžius. Jas iš esmės sudarė bylos, kurios buvo nagrinėjamos šiek tiek ilgiau nei vidutinė trukmė, įskaitant įvairias per trumpą laiką išnagrinėtas bylas siekiant nustatyti galimą geriausią patirtį (žr. ***Įpriedą***). Dėl šių priežasčių tai yra ne atsitiktinė reprezentatyvi bylų imtis, bet su konkrečiais klausimais susijusios bylos.
19. Išnagrinėjome 60 bylų visą gyvavimo ciklą (žr. ***3 diagramą***). Įvairių bylų etapų trukmę lyginome atsižvelgdami į ESTT standartinius orientacinius terminus, taip pat remdamiesi vidutine etapų trukme²⁰. Atsižvelgdami į visus veiksmus, kurie atliekami nuo bylos pateikimo

¹⁷ http://www.coe.int/t/dghl/cooperation/cepej/evaluation/default_en.asp

¹⁸ Auditui atrinktos bylos apėmė proporcingą skaičių skirtingų rūšių bylų, kurias, priimdami sprendimus ir nutartis, baigė nagrinėti Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas. Kitas kriterijus buvo susijęs su tuo, kad teisėjas arba generalinis advokatas vis dar turėjo dirbti ESTT. Auditui atrinktos bylos taip pat buvo paskirtos nagrinėti kelioms kolegijoms.

¹⁹ Bylos, kurios buvo nagrinėjamos dvigubai ilgiau nei vidutinė trukmė, nebuvo įtrauktos nustatant populiacijos imtį siekiant orientuotis į dažniausiai pasitaikančios rūšies bylas.

²⁰ Reikėtų pažymėti, kad tais atvejais, kai byla yra oficialiai sustabdoma (tai pasakytina apie šešias auditui atrinktas bylas, iš kurių visas nagrinėjo Bendrasis Teismas), oficialaus sustabdymo

etapo iki *rašytinės procedūros* etapo pabaigos, analizavome vidaus procedūras, Teismo kanceliarijos dokumentus, susijusius su auditui atrinktomis bylomis, ir Teismo kanceliarijos užpildytus klausimynus, be to, surengėme pokalbius su atitinkamais tuose padaliniuose dirbančiais darbuotojais. Kalbant apie etapus po rašytinės procedūros, pažymėtina, kad šiuo atveju nagrinėjome mums prieinamus dokumentus, kuriems buvo taikomas **13 dalyje** aprašytas apribojimas, taip pat nagrinėjome teisėjų / generalinių advokatų arba jų teisės referentų užpildytus klausimynus. Be to, analizavome sprendimuose ir *nutartyse* pateiktą informaciją, taip pat surengėme keletą susitikimų su abiejų pirmininkų kabinetų darbuotojais, kad gautume paaiškinimų ir procedūrinių sistemų aprašymų²¹.

20. Dėl teisiniame procese pagalbą teikiančių tarnybų (vertimo raštu, IT, *tyrimų ir dokumentacijos* tarnybos) analizavome veikiančias sistemas ir surengėme pokalbius su atsakingais darbuotojais. Kalbant apie vertimo raštu tarnybą, pažymėtina, kad visų pirma peržiūrėjome terminų nustatymo, planavimo ir ataskaitų apie veiklos rezultatus teikimo procedūras. Taip pat peržiūrėjome, kokia pažanga padaryta taikant pagrindinius tarpinstitucinius veiksmingumo rodiklius (PTVRR). IT srityje nagrinėjome bendrą bylų valdymo sistemų struktūrą ir 2016–2020 m. strateginį planavimą.

21. Be to, nagrinėjome, ar ESTT įvertino galimą naudą, kurią galėtų duoti jo kalbos praktikos pakeitimas.

PASTABOS

Bylų valdymo procesas ir jo trukmė

22. Kaip parodyta **3 diagramoje**, bylas gauna ir pirmiausia tvarko Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo kanceliarijos. Pirmosios procedūros dalies (rašytinės procedūros) eiga išsamiai aprašyta abiejų Teismų procedūros reglamentuose, kuriuose visų pirma konkrečiai nurodyti susiję dokumentai ir taikytini terminai. Bylas kolegijoms ir (arba) teisėjams

trukmė neįskaičiuojama į ESTT apskaičiuojamą bylos trukmę, todėl šios trukmės taip pat nebuvo paisoma mūsų analizėje.

²¹ Kaip nurodyta 14 dalyje, šią informaciją papildė įvairūs pokalbiai su kiekvienu Teismo teisėjais ir Teisingumo Teismo generaliniais advokatais.

pranešėjams paskiria abiejų Teismų pirmininkai, o Teisingumo Teisme bylą generaliniam advokatui paskiria *pirmasis generalinis advokatas*.

23. Teisėjai ir generaliniai advokatai dirba su jiems tiesiogiai paskirtomis bylomis, tačiau jie kolegijos, kuriai priklauso, arba Teismo lygmeniu gali analizuoti ir kitas bylas. Teisėjai gali būti atsakingi už bylas, kuriose jie veikia kaip *teisėjai pranešėjai*, *teisėjai vertintojai* arba, kai tinkama, kolegijos pirmininkas. Jiems pareigas padeda vykdyti jų kabineto darbuotojai: teisės referentai ir padėjėjai. Kiekvieną kabinetą sudaro trys teisėjams padedantys teisės referentai ir keturi generaliniams advokatams padedantys teisės referentai. Teisės referentai atlieka pagrindinį vaidmenį padėdami teisėjams ir generaliniams advokatams bylose, už kurių nagrinėjimą pastarieji yra atsakingi, taip pat padėdami pasirengti *bendriesiems susirinkimams* arba *kolegijos konferencijoms* ir atlikdami kitų kolegijose, į kurias yra paskirtas teisėjas, nagrinėjamų bylų analizę. Todėl šių išteklių kokybė, valdymas ir prieinamumas yra svarbūs veiksniai užtikrinant veiksmingą bylų valdymą.

24. Apskritai kiekvienai bylai per visą jos gyvavimo ciklą skiriamas vienas teisės referentas, kuris, be kita ko, padeda rengti preliminarinius pranešimus, nuomones ir teisminės institucijos sprendimus. Todėl ne visada prieinama galimybė pasinaudoti teisės referentų paslaugomis gali daryti neigiamą įtaką veiksmingam bylų nagrinėjimui.

25. Po bylos paskyrimo ir pasibaigus rašytinei procedūrai, parengiamas preliminarus pranešimas²², kurį vėliau pristato teisėjas pranešėjas (Bendrajame Teisme šį pranešimą papildo *pranešimas apie teismo posėdį*). Šis pranešimas aptariamasis bendrajame Teisingumo Teismo susirinkime arba Bendrojo Teismo kolegijos konferencijoje. Kiti bylos gyvavimo ciklo etapai yra *teismo posėdis*²³ (kurį tam tikromis sąlygomis galima praleisti²⁴) ir daugumoje Teisingumo Teismo bylų²⁵ – generalinio advokato išvados priėmimas.

²² Po to, kai parengiamas preliminarus pranešimas, paprastai dauguma procesinių dokumentų padedami versti į prancūzų kalbą, t. y. vienintelę ESTT svarstymų kalbą. Paskutinis procesinis dokumentas paprastai išverčiamas per du mėnesius nuo rašytinės procedūros pabaigos.

²³ Vertimo žodžiu paslaugos teikiamos atsižvelgiant į kalbas, kurias šalys turi teisę vartoti teismo posėdžio metu, ESTT darbo kalbą, taip pat prašymus, kuriuos gali pateikti teisėjai ir generaliniai advokatai.

26. Procedūros pabaigą sudaro *svarstymo ir sprendimo paskelbimo*²⁶ etapai. Sprendimų projektus ir tam tikrais atvejais nutarčių projektus peržiūri darbuotojų grupė, kurie veikia siekdami užtikrinti sprendimų projektų kokybę ir nuoseklumą, atsižvelgdami į praktiką ir precedentą (toliau vadinama *cellule des lecteurs d'arrêts*). Byla internetiniame Teismo praktikos rinkinyje (*Recueil numérique de la jurisprudence*)²⁷ gali būti skelbiama priklausomai nuo kiekvieno Teismo nustatytų kriterijų.

27. Nors kiekvienas iš dviejų Teismų veikia kaip kolegiali įstaiga, prisiimanti kolektyvinę atsakomybę už savo sprendimus, už bendrą atskirų bylų eigos stebėjimą galiausiai atsako abiejų Teismų pirmininkai. Akivaizdu, kad teisėjas pranešėjas ir atitinkamos kolegijos pirmininkas taip pat turi pareigą užtikrinti tinkamą stebėjimą. Teisingumo Teisme pirmasis generalinis advokatas prisiima bendrą atsakomybę už generalinių advokatų rengiamų išvadų eigos stebėjimą.

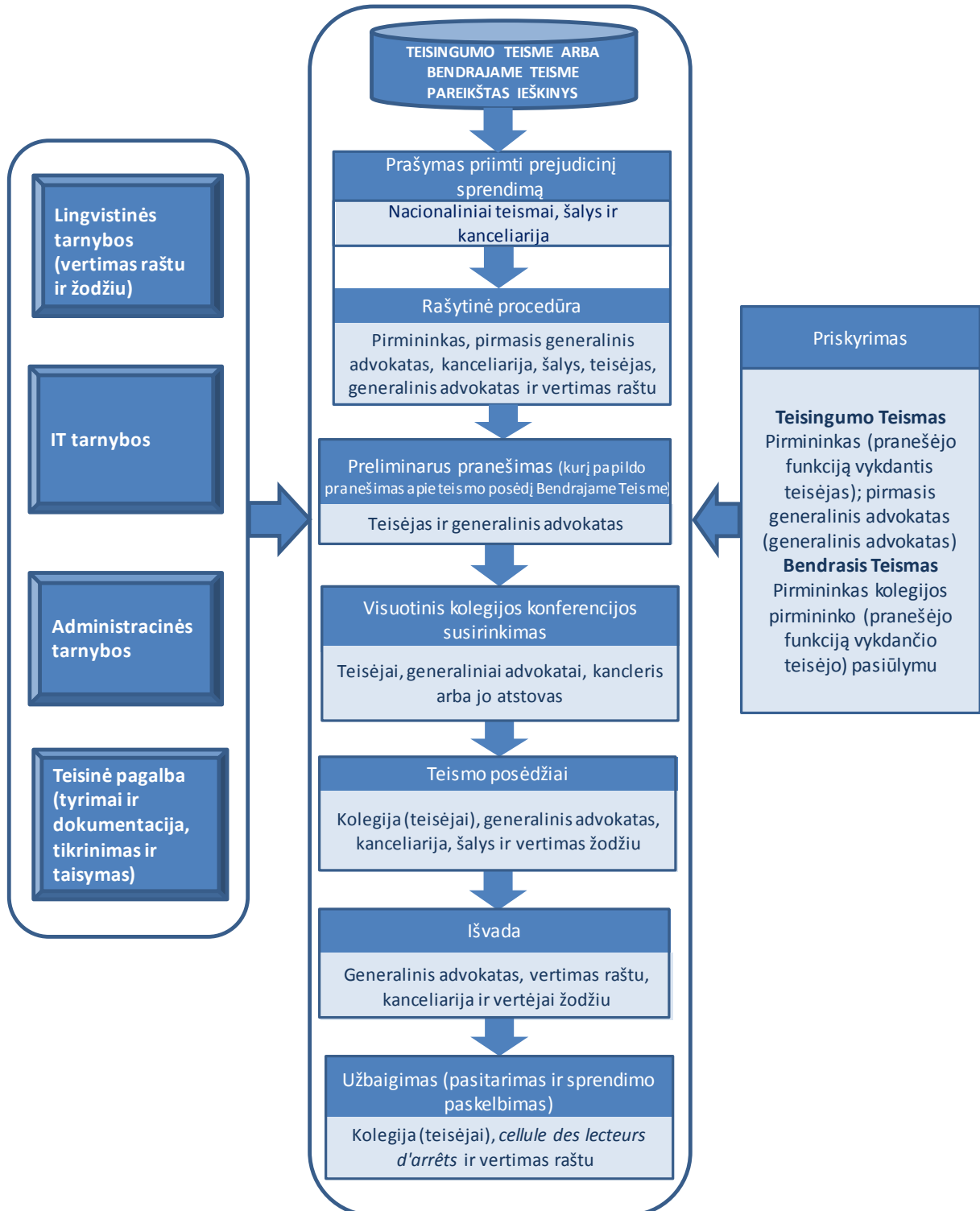
²⁴ Visų pirma tais atvejais, kai Teismai mano, kad jie turi pakankamai informacijos, kad priimtų sprendimą rengdami rašytinę procedūrą (žr. Teisingumo Teismo procedūros reglamento 76 straipsnio 2 dalį ir buvusio Bendrojo Teismo procedūros reglamento 135a straipsnį).

²⁵ Jei byloje nekeliama nauji teisės taikymo klausimai, Teisingumo Teismas sprendimą gali priimti be generalinio advokato išvados. Bendrajame Teisme taip pat galima prašyti parengti tokią išvadą, tačiau šia nuostata praktikoje nesinaudojama.

²⁶ Teisėjai bylą svarsto remdamiesi teisėjo pranešėjo parengtu sprendimo projektu. Kiekvienas atitinkamos kolegijos teisėjas gali pasiūlyti atlikti sprendimo projekto pakeitimus. Sprendimai priimami balsų dauguma, o atskirosios nuomonės nėra skelbiamos viešai. Sprendimus pasirašo visi pasitarime dalyvavę teisėjai, o sprendimo rezoliucinė dalis skelbiama atviraime teismo posėdyje. Sprendimus ir generalinių advokatų išvadas galima rasti ESTT interneto svetainėje jų priėmimo dieną.

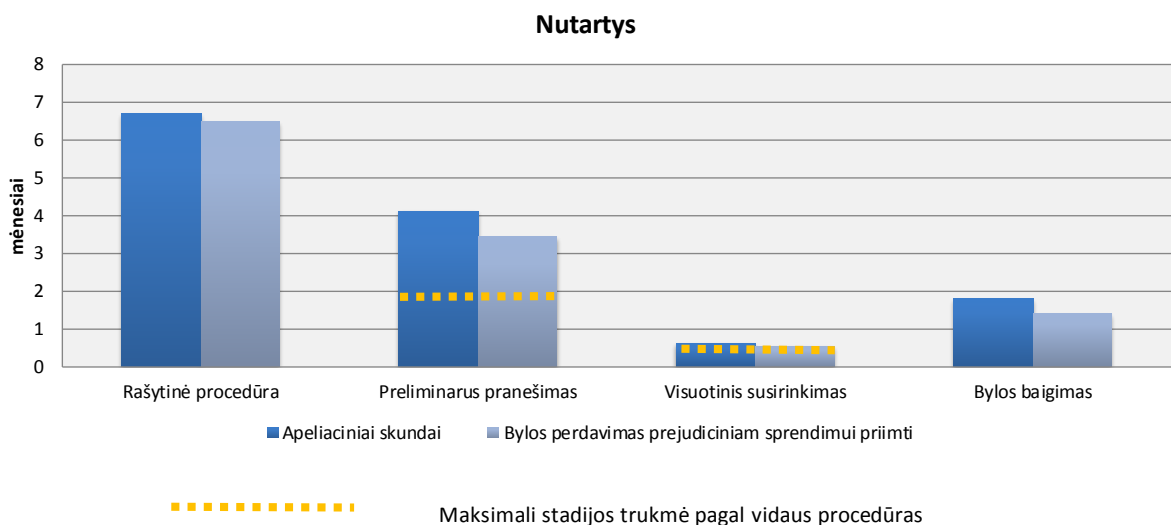
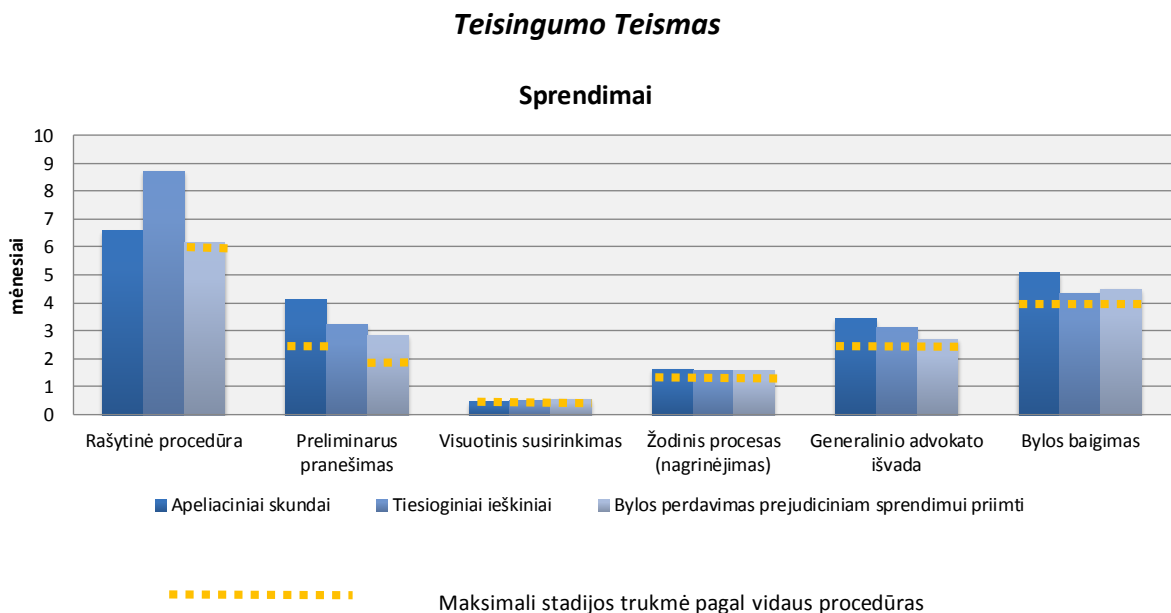
²⁷ Jis skelbiamas visomis ES kalbomis. Ši taisyklė taip pat taikoma generalinių advokatų išvadoms. Jeigu sprendimas neskelbiamas internetiniame Teismo praktikos rinkinyje, jis išverčiamas į bylą atitinkamam Teismui perduodančios šalies vartojamą kalbą (vadinamąją procedūros kalbą), jeigu ši kalba nėra teisėjų svarstymo metu vartojama kalba.

3 diagrama. Pagrindiniai tyrimo etapai

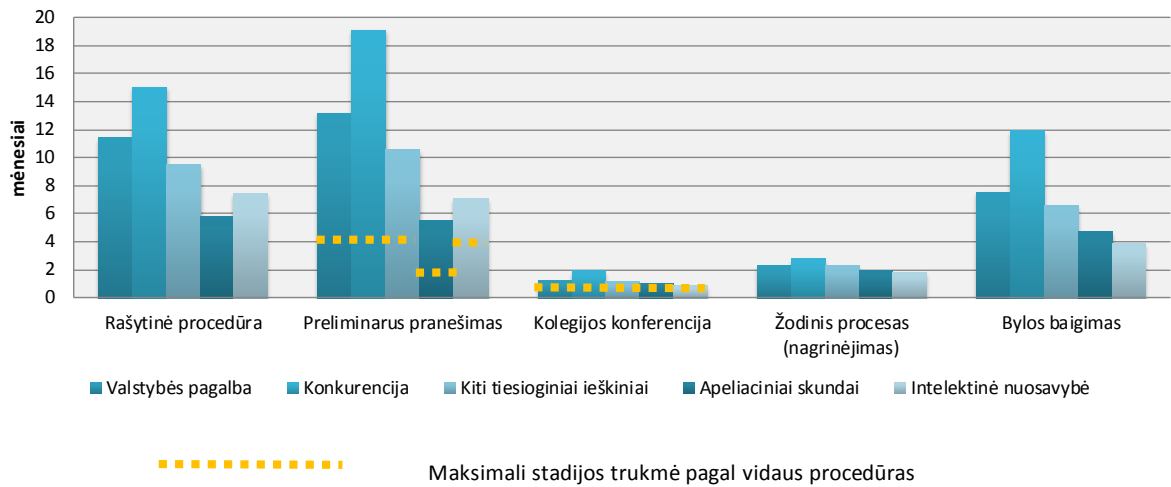
28. Kaip aprašyta 9 dalyje, ESTT skelbia bendrą bylų trukmės vidurkį, kuris yra pagrindinis veiksmingumo rodiklis. Mes patvirtinome, kad pagrindinių etapų vidutinės trukmės apskaičiavimas (pagal sprendimo rūšį ir pagal procedūros arba dalyko rūšį), kurį vidaus reikmėms naudojo ESTT 2014 ir 2015 m. Teisingumo Tisme ir Bendrajame Tisme užbaigtų bylų atžvilgiu, buvo atliktas teisingai. Be to, mes atlikome išsamesnius vidutinės trukmės skaičiavimus, kurie, mūsų manymu, buvo svarbūs bylų valdymo požiūriu (žr. **4 diagramą**).

4 diagrama. Vidutinė pagrindinių etapų trukmė (mėnesiai) (pagal sprendimo rūšį ir procedūros / dalyko rūšį) 2014 ir 2015 m. ESTT užbaigtose bylose

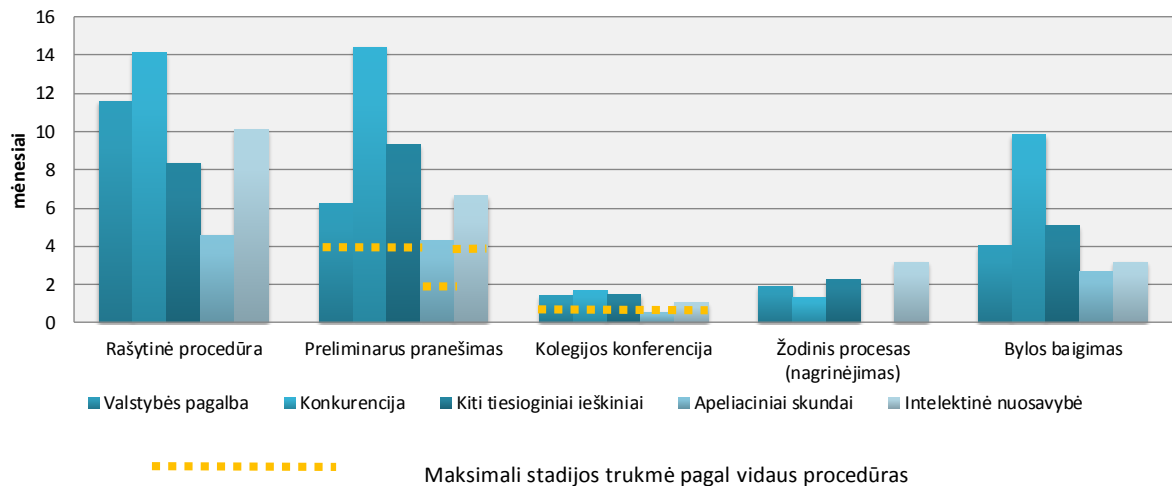

Bendrasis Teismas

Sprendimai

Nutartys

Pastaba: Su vidutine rašytinės procedūros trukme susiję duomenys apima laikotarpį nuo šios procedūros užbaigimo iki paskutinio pateikto procesinio dokumento išvertimo.

Šaltinis: Europos Audito Rūmai; remiantis ESTT pateiktais duomenimis.

29. Keliems pagrindiniams etapams abu Teismai yra nustatę standartinius orientacinius terminus (žr. **54 ir 57 dalis**). Tačiau dėl nepastovaus bylų pobūdžio ir kintančių veiksnių, kurie turėjo įtakos byloms, šie terminai yra orientaciniai ir jų neįmanoma laikytis kiekvienoje byloje. Kaip parodyta **4 diagramoje**, vidutinė pagrindinių etapų trukmė paprastai viršija orientacinius terminus, nors šioje srityje tarp abiejų Teismų esama skirtumų.

30. Pavyzdžiui, vidutinis preliminarus pranešimo parengimo laikas 2014 ir 2015 m.

Teisingumo Teismo baigtose bylose buvo apie tris mėnesius (palyginti su orientaciniu dviejų mėnesių terminu), o Bendrajame Teisme – apie devynis mėnesius (palyginti su dviejų arba keturių mėnesių orientaciniu terminu, kuris priklauso nuo bylos rūšies²⁸).

31. Kalbant apie vidutinę bylų trukmę, pažymėtina, kad tarp bylų, kurios užbaigiamos priimant sprendimą, ir bylų, kurios užbaigiamos priimant nutartį²⁹, yra didelių skirtumų, tačiau, nepaisant bylos rūšies ir sprendimo rūšies (teismo sprendimas ar nutartis), rašytinė procedūra, preliminarus pranešimo parengimas ir užbaigimas yra ilgiausiai trunkantys bylos gyvavimo ciklo etapai.

32. Mūsų peržiūros metu buvo nagrinėjami toliau nurodyti pagrindiniai bylos valdymo procesai:

- bylos iškėlimas ir pirminis nagrinėjimas (įskaitant procesinių dokumentų priėmimą ir perdavimą), vadinamoji rašytinė procedūra, atitinkamose Teismų kanceliarijose (žr. **36–40 dalis**);
- abiejų Teismų pirmininkų atliekamas bylos paskyrimas, įskaitant, kai tinkama, pirmojo generalinio advokato paskyrimą (žr. **41–45 dalis**);
- bylų nagrinėjimas kolegijose ir teisėjų pranešėjų atliekamas bylos nagrinėjimas po jų paskyrimo atsižvelgiant į 13 dalyje nurodytą apribojimą (žr. **46–50 dalis**), ir
- bylų nagrinėjimo eigos stebėjimas ir valdymas, kuriuos vykdo abiejų Teismų pirmininkai (žr. **51–60 dalis**).

²⁸ Du mėnesiai apeliaciniais skundams nagrinėti ir keturi mėnesiai kitoms byloms.

²⁹ Siekiant pateikti išsamią informaciją, vidutinė bylų, kurios buvo užbaigtos priimant nutartį, trukmė atsižvelgiant į pagrindinių etapų trukmę pateikiama **4 diagramoje**. Tačiau reikėtų pažymėti, kad, nors sprendimais užbaigtos bylos nagrinėjamos nepraleidžiant nė vieno procesinio etapo, nutartimi išsprendžiamos bylos gali būti baigiamos skirtinguose procesiniuose etapuose ir dėl daugybės skirtingų priežasčių.

Atsakymų į mūsų klausimynus panaudojimas

33. Klausimynai buvo susiję su 60 bylų, kurios buvo pateiktos Teismų kanceliarijoms ir teisėjams (ir, kai tinkama, generaliniams advokatams); šiais klausimynais buvo siekiama gauti informacijos apie veiksnius, turinčius įtakos procedūros trukmei (žr. **19 dalį**), informacijos apie kiekvienam motyvui nagrinėti skirtą laiką ir išsamesnius paaiškinimus, susijusius su kiekviena konkrečia byla (pavyzdžiui, geriausia patirtis). Tačiau gautuose atsakymuose buvo pateikta labai įvairi informacija.

34. Remdamiesi gautais atsakymais, analizavome ESTT nurodytų veiksmų pasikartojimą. Vėliau, rengdami pokalbius su teisėjais ir generaliniais advokatais, gavome patvirtinimą, kad minėti motyvai turėjo įtakos bendrai bylų trukmei. Dėl didžiosios daugumos bylų Teismų kanceliarijos pateikė informacijos apie kiekvienam veiksmui, turinčiam įtakos trukmei, skirtą laiką. Teisėjai ir generaliniai advokatai pateikė tokią informaciją dėl mažesnio bylų skaičiaus. Todėl negalėjome įvertinti nurodytų veiksmų įtakos visų auditui atrinktų bylų trukmei.

35. **II priede** pateikiama išsami atsakymų į klausimynus analizė, iš kurios matyti, kaip dažnai Teismų kanceliarijos, teisėjai ir generaliniai advokatai nurodė bylų trukmei įtakos turinčius veiksnius. **5–8 diagramose** pateikiama šios informacijos santrauka.

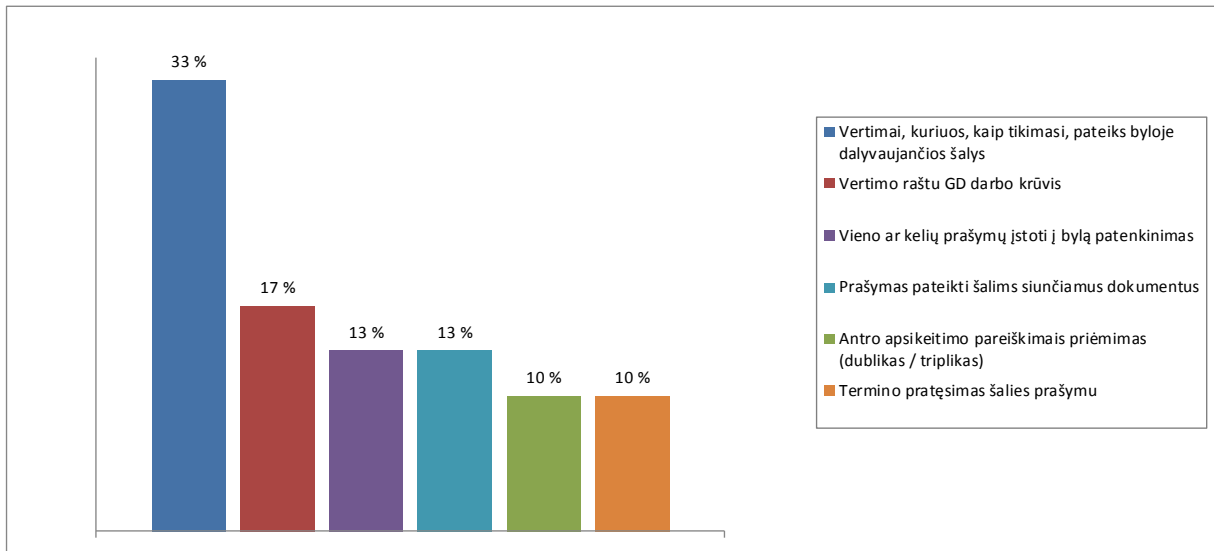
Bylos iškėlimas ir pradinis nagrinėjimas Teismų kanceliarijose (rašytinė procedūra)

36. Už rašytinės procedūros vykdymą atsako Teismų kanceliarijos, kurios taiko savo atitinkamų procedūros reglamentų nuostatas. Šiuose procedūros reglamentuose, be kita ko, nustatyti terminai, per kuriuos šalys turi pateikti savo pastabas arba rašytinius pareiškimus.

37. Iš mūsų analizės matyti, kad šis etapas 2014 ir 2015 m. Teisingumo Teisme vidutiniškai truko 6,6 mėnesio, o Bendrajame Teisme – 9,1 mėnesio. Abiem atvejais tai sudarė didžiąją dalį bylos gyvavimo trukmės. Reikėtų pažymėti, kad šio etapo trukmė nustatoma pagal procedūros reglamentą, kuriame nustatyti įvairių *procesinių dokumentų* pateikimo terminai, tačiau ji taip pat priklauso nuo dalyvaujančių šalių (kurios, pavyzdžiui, prašo pratęsti terminus arba užtikrinti tam tikros informacijos konfidencialumą) ir to, ar trečiosios šalys prašo įstoti į bylą.

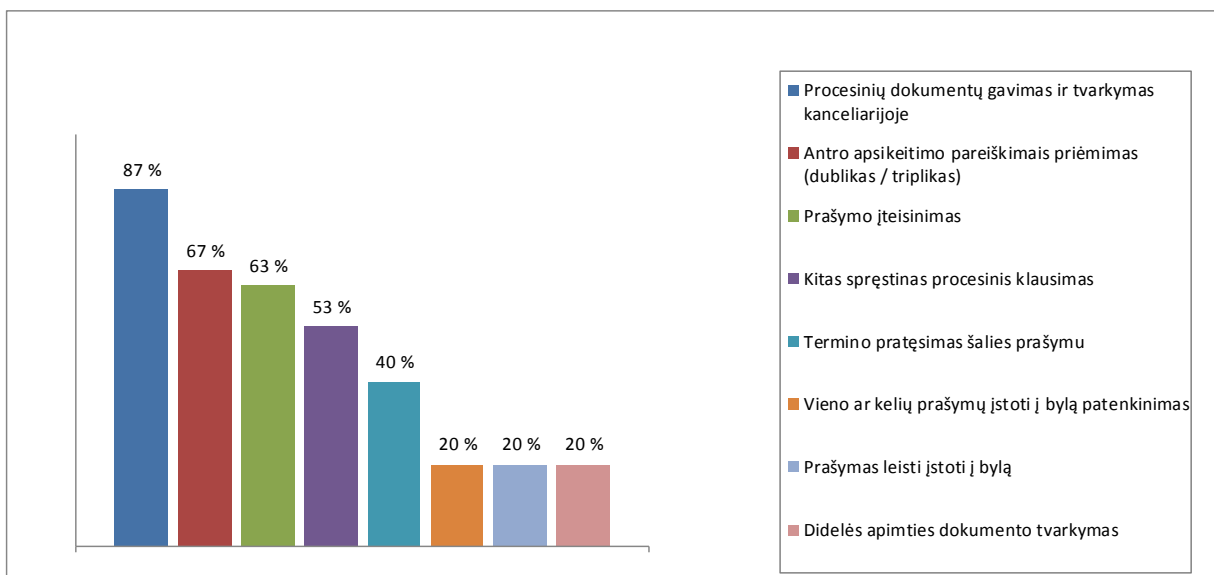
38. Dažniausiai pasitaikančių veiksmų, kurie, kaip nurodyta Teismų kanceliarijų atsakymuose, susijusiuose su 60 auditui atrinktų bylų, turėjo įtakos rašytinės procedūros trukmei, apžvalga pateikiama **5 diagramoje** (Teisingumo Teismo bylos) ir **6 diagramoje** (Bendrojo Teismo bylos).

5 diagrama. Dažniausiai pasitaikantys veiksniai, kurie turi įtakos rašytinės procedūros trukmei 30 auditui atrinktų Teisingumo Teismo bylų

Šaltinis: Europos Audito Rūmų atlikta ESTT klausimynų analizė.

6 diagrama. Dažniausiai pasitaikantys veiksniai, kurie turi įtakos rašytinės procedūros trukmei 30 auditui atrinktų Bendrojo Teismo bylų

Šaltinis: Europos Audito Rūmų atlikta ESTT klausimynų analizė.

39. Iš apžvalgos matyti, kad Teisingumo Teisme du dažniausiai nurodyti veiksniai yra susiję su kitų ES institucijų vykdomais vertimais³⁰ ir ESTT Vertimo raštu generalinio direktorato (TRAD GD) darbo krūviu³¹. Toliau analizavome TRAD GD darbo poveikį bylų valdymui (žr. **74–79 dalis**) ir ši analizė parodė, kad šio veiksnio įtaka bendrai bylos trukmei yra ribota. Bendrajame Teisme nurodyti veiksniai iš esmės buvo susiję su reguliavimo procedūromis, kuriomis reglamentuojamas apsikeitimas dokumentais su šalimis³², ir laikas, kurio reikėjo tvarkant didelės apimties bylos dokumentaciją. Priežasčių, dėl kurių rašytinė procedūra buvo pratęsiama Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme, pavyzdžių pateikiama **2 langelyje**.

2 langelis. Rašytinės procedūros Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme pratęsimo pavyzdžiai

Teisingumo Teismas

Viena byla buvo susijusi su nacionalinio teismo pateiktu prašymu priimti prejudicinį sprendimą, kuris nebuvo pakankamai išsamus. Teisingumo Teismui atlikus pasekmių vertinimą, paaiškėjo, kad byla yra sudėtinga. Rašytinis prašymas nacionaliniam teismui buvo išsiųstas po trijų mėnesių ir tik tuomet buvo gauti reikalingi paaiškinimai. Panaši situacija susiklostė kitoje byloje, kurioje procedūra buvo pratęsta vienu mėnesiu ir 10 dienų.

Bendrasis Teismas

Vienoje byloje, susijusioje su *ieškiniu dėl panaikinimo*, procedūra buvo pratęsta 18 mėnesių dėl šalių pateiktų teisinių argumentų, susijusių su konfidencialumo klausimais. Kitoje byloje konfidencialumo problemos buvo išspręstos tik po 17 mėnesių.

40. Atlikdami peržiūrą, pastebėjome, kad abu Teismai jau ėmėsi aktyvių veiksmų, kad pakeistų ir patobulintų tam tikras procedūras, kurios turėjo įtakos rašytinės procedūros trukmei, kad šiame etape išvengtų pernelyg didelio vilkinimo. Nuolatinis procedūros

³⁰ ES institucijos bylose, kuriose jos dalyvauja, privalo pateikti procesinių dokumentų vertimus į prancūzų kalbą.

³¹ Dėl penkių bylų, kuriose rašytinė procedūra buvo pratęsta dėl TRAD GD darbo krūvio, pažymėtina, kad keturiose iš šių bylų rašytinė procedūra buvo pratęsta nuo dviejų iki septynių dienų. Likusioje byloje procedūra buvo pratęsta 1,7 mėnesio.

³² Pavyzdžiui, procesinių dokumentų (taip pat teisėjų priimtų sprendimų dėl tolesnių procesinių veiksmų) gavimas ir nagrinėjimas Teismo kanceliarijoje, antras apsikeitimo pareiškimais priėmimas, procesinių dokumentų įteisinimas, kiti procesiniai klausimai, šalių prašymai pratęsti terminus ir prašymai įstoti į bylą.

reglamento tobulinimas, sprendimo priėmimo procedūrų supaprastinimai ir nuolatinis elektroninio bylų pateikimo (*E-Curia*) tobulinimas nuo 2011 m. siekiant sumažinti popierinių dokumentų naudojimą yra šių veiksmų pavyzdžiai.

Teismams perduotų bylų paskyrimo procesas

41. Kiekviename Teisme bylos paskiriamos tuomet, kai susikaupia pakankamai bylų, kad teisėjams būtų galima subalansuotai paskirstyti darbo krūvį. Su 2014 ir 2015 m. baigtomis bylomis susijusių duomenų analizė rodo, kad vidutinė bylų paskyrimo teisėjui trukmė nuo tokios bylos gavimo buvo 2,3 mėnesio Teisingumo Teisme ir 1,5 mėnesio Bendrajame Teisme. Tačiau tai neturi didelės įtakos bendram laikui, kurio reikia byloms išnagrinėti, nes esminis preliminarus darbas, kurį atlieka atitinkama Teismo kanceliarija, nuveikiamas per tą patį laiką.

Teisingumo Teismas

42. Teisingumo Teismo pirmininkas turi pareigą paskirti atskirą teisėją pranešėją, o pirmasis generalinis advokatas bylą paskiria generaliniam advokatui. Paskiriant bylą atsižvelgiama į keletą veiksnių, įskaitant dabartinį teisėjų darbo krūvį ir panašumą su kitomis bylomis. Be to, taikomos taisyklės, kad būtų išvengta bylų paskyrimo teisėjams, kurių pilietybė sutampa su bylos valstybe, o Bendrojo Teismo perduotų apeliacinių skundų atveju byla nėra paskiriama teisėjui, kuris turi tokią pat pilietybę kaip ir pradinis teisėjas pranešėjas.

43. *Ad hoc* paskyrimas atliekamas tuomet, kai procesinius sprendimus reikia priimti nedelsiant ir kai reikia taikyti *paspartintą procedūrą*. Bylos, kuriose *prejudicinį sprendimą būtina priimti skubos tvarka*³³, nagrinėjamos šiuo tikslu sudarytoje kolegijoje. Apskritai, tais atvejais, kai bylą galima greitai išspręsti priimant nutartį, pirmininkas siekia ją nedelsiant paskirti teisėjui pranešėjui pagal procedūros reglamentą³⁴.

³³ Bylos, susijusios su laisvės, saugumo ir teisingumo klausimais.

³⁴ Žr. procedūros reglamento 53 straipsnio 2 dalį (jurisdikcijos nebuvimas arba akivaizdžiai priimtini prašymai), 99 straipsnį (atsakymas pateikiant pagrįstą nutartį) ir 181 straipsnį (akivaizdžiai nepriimtini arba akivaizdžiai nepagrįsti apeliaciniai skundai arba priešpriešiniai apeliaciniai skundai).

Bendrasis Teismas

44. Bendrojo Teismo pirmininkas bylas paeiliui paskirsto devynioms kolegijoms laikydamasis vidaus taisyklių³⁵. Šiose taisyklėse nustatyta keturių rūšių skirtinga bylų paskyrimo tvarka, susijusi atitinkamai su: i) bylomis dėl konkurencijos taisyklių taikymo įmonėms, valstybės pagalbos taisyklėmis ir taisyklėmis dėl prekybos apsaugos priemonių; ii) bylomis dėl intelektinės nuosavybės teisių; iii) valstybės tarnybos bylomis (tik nuo 2016 m.) ir iv) kitomis nei pirmiau išvardytos bylomis.

45. Laikydamasis taikytinų taisyklių, pirmininkas gali nukrypti nuo šios tvarkos remdamasis tuo, kad gautos bylos yra susijusios su kitomis nagrinėjamomis arba anksčiau užbaigtomis bylomis, arba siekiant užtikrinti vienodą darbo krūvio padalijimą. Bendrojo Teismo pateikta informacija leidžia teigti, kad apytiksliai 40 % bylų 2014 ir 2015 m. buvo paskirtos nesilaikant bylų paskyrimo tvarkos. Remdamasis bylos paskyrimu kolegijai, tos kolegijos pirmininkas pasiūlo kiekvienos bylos teisėjo pranešėjo kandidatūrą; tuomet galutinį sprendimą priima Bendrojo Teismo pirmininkas.

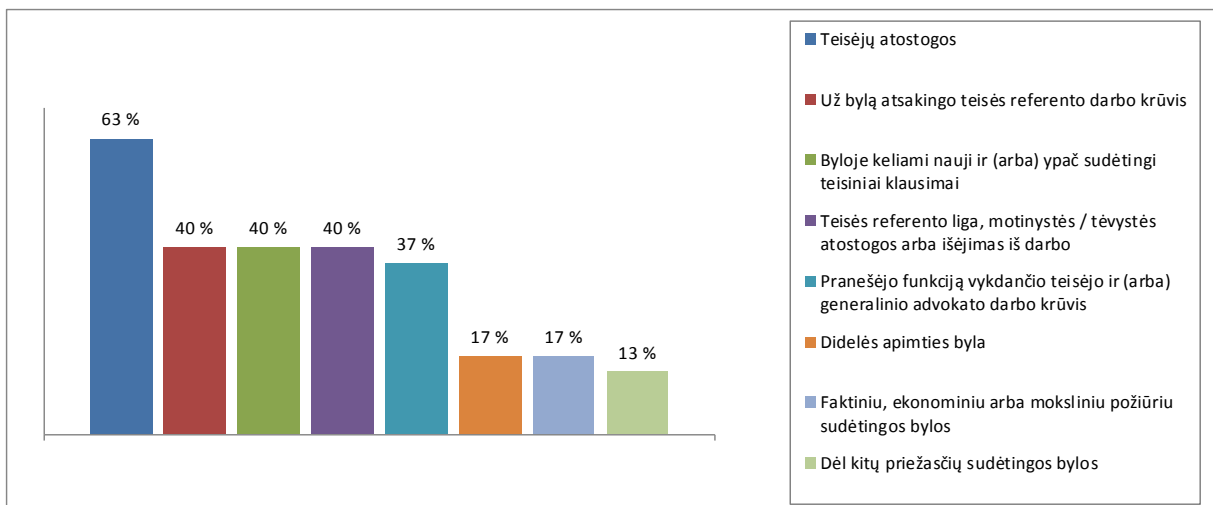
Kolegijoms ir teisėjui pranešėjui paskirtų bylų nagrinėjimo procesas

46. Bylų nagrinėjimas po to, kai jos buvo paskirtos, iki jų užbaigimo apima keletą etapų ir sudaro didelę dalį jų trukmės: visų pirma preliminarių pranešimų parengimas 2014 ir 2015 m. truko vidutiniškai 3,2 mėn. Teisingumo Teisme ir 9,4 mėn. Bendrajame Teisme, o baigiamasis etapas Teisingumo Teisme vidutiniškai truko 4 mėn., o Bendrajame Teisme – 5,3 mėn. Kaip aprašyta ***33 ir 34 dalyse***, teisėjų ir generalinių advokatų pateiktoje informacijoje, kurią jie nurodė pildydami klausimynus, dažniausiai buvo minimas įvairių veiksnių, darančių įtaką trukmei, pasikartojimas, o ne su šiais veiksniais susijęs laikas. Be to, nors turime informacijos apie kiekvieno etapo trukmę, tačiau nėra prieinamų duomenų apie tai, kiek teisėjų, generalinių advokatų ir jų kabineto darbuotojų darbo dienų faktiškai reikėjo kiekvienam etapui užbaigti.

³⁵ Sprendimai, atitinkantys Bendrojo Teismo procedūros reglamento 25 straipsnį (OL C 313, 2013 10 26, p. 4 ir OL C 296, 2016 8 16, p. 2).

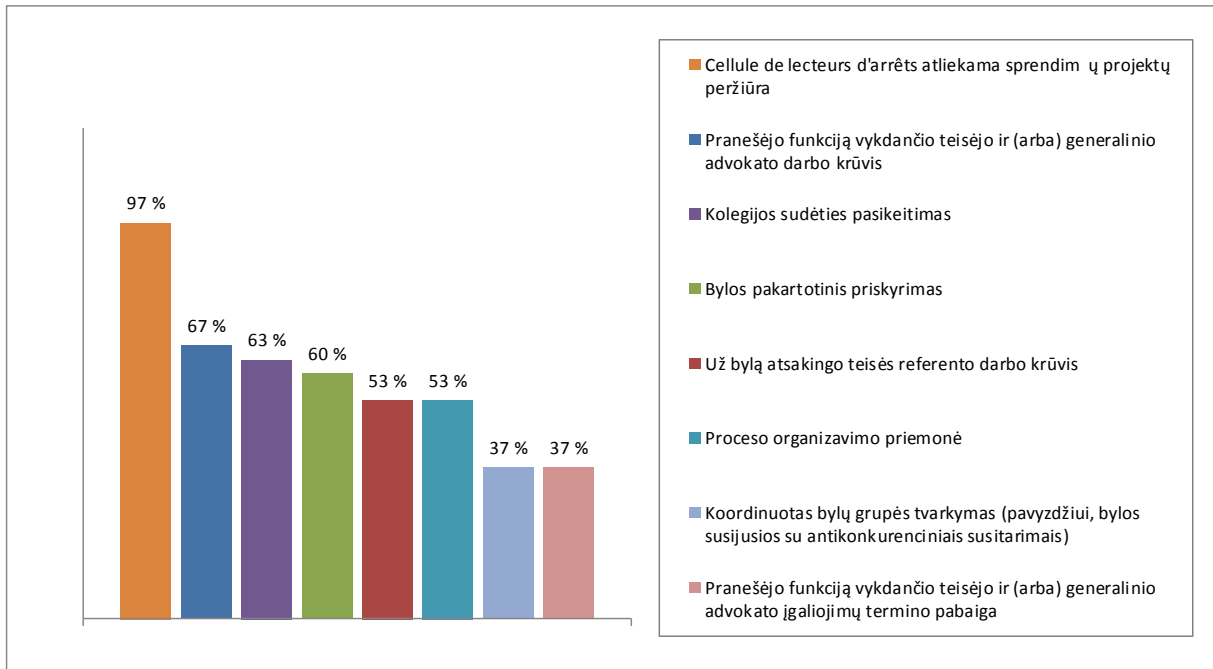
47. Vis dėlto atsakymai į klausimynus yra pradinis informacijos šaltinis, kuriuo remdamasis ESTT galėtų atlikti tolesnę analizę. Dažniausiai pasitaikančių teisėjų (ir, kai taikytina, generalinių advokatų) nurodytų veiksmių, kurie turėjo įtakos atitinkamų bylų nagrinėjimui, apžvalga pateikiama **7 diagramoje** (Teisingumo Teismo bylos) ir **8 diagramoje** (Bendrojo Teismo bylos). Išsami veiksmių, kurie daro įtaką 60 auditui atrinktų ESTT bylų nagrinėjimo trukmei, analizė pateikiama II priede.

7 diagrama. Dažniausiai pasitaikantys veiksniai, kurie turi įtakos 30 auditui atrinktų Teisingumo Teismo bylų trukmei

Šaltinis: Europos Audito Rūmų atlikta ESTT klausimynų analizė.

8 diagrama. Dažniausiai pasitaikantys veiksniai, kurie turi įtakos 30 auditui atrinktų Bendrojo Teismo bylų trukmei

Šaltinis: Europos Audito Rūmų atlikta ESTT klausimynų analizė.

48. Kalbant apie Teisingumo Teismą, pažymėtina, kad dažniausiai klausimynuose nurodyti veiksniai, kurie turi įtakos bylų nagrinėjimo trukmei, yra susiję su *teisėjų atostogomis*³⁶, teisės referentų darbo krūviu ir jų liga, motinystės / tėvystės atostogomis arba išėjimu iš darbo, teisėjų pranešėjų ir generalinių advokatų darbo krūviu, bylų sudėtingumu ir didele apimtimi.

49. Bendrajame Teisme dažniausiai pasitaikantis veiksnys, turintis įtakos auditui atrinktų bylų trukmei, buvo susijęs su *cellule des lecteurs d'arrêts* reikalingu laiku. Taip atsitiko dėl didelio darbo krūvio, su kuriuo susidūrė ši tarnyba ir kurį lėmė pastangos sumažinti 2014 ir 2015 m. neišnagrinėtų bylų skaičių. Vis dėlto reikėtų pažymėti, kad šiam darbui nustatytų vidaus terminų paprastai buvo laikomasi. Kiti dažnai nurodyti veiksniai buvo susiję su teisėjų pranešėjų ir jų teisės referentų darbo krūviu, bylų nagrinėjančios kolegijos sudėties pasikeitimu, pakartotinu bylų paskyrimu ir procedūros organizavimo priemonėmis.

³⁶ Teisėjams atostogaujant ESTT toliau veikia, tačiau bylų nagrinėjimas ir svarstymai nerengiami, išskyrus atvejus, kai to reikalaujama atsižvelgiant į konkrečias bylos aplinkybes.

Konkrečių veiksmų dažnumas Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme parodytas **3 langelyje**.

3 langelis. Konkrečių veiksmų dažnumo palyginimas Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme

Bylų sudėtingumas ir didelė bylos dokumentų apimtis

Bylose keliamų klausimų sudėtingumą teisėjai įvardija kaip vieną iš dažniausiai pasitaikančių veiksmų, turinčių įtakos trukmei po rašytinės procedūros. Abu Teismai panašiai susiduria su šiuo klausimu (šis veiksnys nurodytas 40 % Teisingumo Teismo atrinktų bylų ir 33 % Bendrojo Teismo atrinktų bylų). Iš atsakymų taip pat matyti, kad abu Teismai patiria sunkumų dėl didelės apimties bylų dokumentacijų; šis veiksnys buvo nurodytas apytiksliai 20 % auditui atrinktų Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo bylų.

Darbo krūvis

Teisėjo pranešėjo / generalinio advokato ir už bylą atsakingo teisės referento darbo krūvis yra dažnai pasitaikantis veiksnys, turintis įtakos Bendrajame Teisme pradėtų procedūrų trukmei (turėjo įtakos 67 % ir 53 % auditui atrinktų bylų). Ši priežastis daug rečiau nurodoma Teisingumo Teisme (atitinkamai 37 % ir 40 %).

Teisėjo pranešėjo įgaliojimų, kolegijos sudėties pasikeitimas, bylų pakartotinis paskyrimas

Remiantis ESTT atsakymais, teisėjo pranešėjo įgaliojimų pabaiga yra dažniau pasitaikantis veiksnys, turintis įtakos procedūros trukmei, Bendrajame Teisme (37 %) nei Teisingumo Teisme (mažiau nei 10 %).

Du kiti veiksniai, kurie dažnai buvo nurodomi Bendrajame Teisme kaip darantys įtaką procedūros trukmei (apytiksliai 60 % atsakymų), yra kolegijos sudėties pasikeitimas ir bylų pakartotinis paskyrimas. Šie veiksniai dažnai yra susiję su teisėjų įgaliojimų pabaiga.

Sustabdymai

Šešios iš mūsų auditui atrinktų bylų buvo susijusios su Bendroju Teismu ir nė viena Teisingumo Teismo byla nebuvo oficialiai *sustabdyta* pagal procedūros reglamentą³⁷. Tačiau trijose Teisingumo

³⁷ Bylos gali būti sustabdytos konkrečiomis aplinkybėmis (pavyzdžiui, jeigu Teisingumo Teismui ir Bendrajam Teismui perduodamos bylos, kuriose prašoma apginti tą pačią teisę, bylos, kuriose

Teismo bylose teisėjai pranešėjai nurodė, kad procedūros trukmei įtakos turėjo neformalus sustabdymas, kuris nebuvo numatytas procedūros reglamente. Pavyzdžiui, tai buvo daroma tais atvejais, kai Teisingumo Teismas sustabdydavo bylos nagrinėjimą, kad sulauktų, kol bus priimti sprendimai panašiose bylose.

50. Mūsų pokalbiai su teisėjais ir generaliniais advokatais parodė, kad jie supranta poreikį nagrinėti bylas laikantis orientacinių terminų, kai tai įmanoma, ir nepakenkiant darbo kokybei. Jie taip pat atkreipė dėmesį į poveikį, kurį veiksmingam bylos nagrinėjimui gali turėti konkrečiai bylai paskirto teisės referento neprieinamumas, visų pirma tais atvejais, kai nėra tinkamo pavaduojančio darbuotojo. Neužtikrintumo, susijusio su teisėjais, kurių įgaliojimai baigiasi, klausimas ir iš darbo išeinančių teisėjų darbo krūvio perleidimas taip pat įvardyti kaip sritys, kuriose galima atlikti patobulinimus.

Stebėjimas

51. Bylų stebėjimas ir tolesni su jomis susiję veiksmai, įskaitant internetinių stebėjimo priemonių kūrimą, ilgainiui vystėsi teigiama linkme. Pokalbyje dalyvavę teisėjai pripažino savo įtaką bylų nagrinėjimo veiksmingumui.

52. ESTT požiūris į tai, kaip laikomasi orientacinių terminų, yra pagrįstas individualiomis bylomis ir tais atvejais, kai šių terminų negalima laikytis, bylos yra pažymimos. Tačiau, atsižvelgiant į orientacinį terminų pobūdį, pažymėtina, kad jų apskritai turėtų būti laikomasi kiekviename Teisme, o ilgai nagrinėjamų bylų trukmę turi kompensuoti mažiau laiko reikalaujančios bylos.

Teisingumo Teismas

53. Pirmininkas iš esmės atsako už bylų stebėjimą ir tolesnius su jomis susijusius veiksmus. Pirmininkas terminų laikymosi stebėjimą vykdo visų pirma rengdamas savaitinius susitikimus su kolegijų pirmininkais ir pirmuoju generaliniu advokatu. Per daugelį metų stebėjimo procesas keitėsi ir iki šiol palaipsniui buvo rengiama vis daugiau išsamių pranešimų ir analizių, siekiant padėti vykdyti vėlesnę priežiūrą, kuri atliekama rengiant įvairias ataskaitas

keliamas tas pats aiškinimo klausimas arba reiškiamą abejonę dėl to paties akto galiojimo). Nutartys ar sprendimai dėl bylos sustabdymo įteikiami šalims. Žr. Teisingumo Teismo procedūros reglamento 55 straipsnį ir Bendrojo Teismo procedūros reglamento 69 straipsnį.

ir naudojant tam tikras IT priemones, pavyzdžiui, *Suivi des Affaires*. Be to, *État des affaires* ataskaitoje, panaudojant žymėjimą žvaigždute, parodomos bylos, kuriose preliminarų pranešimą rengiantis teisėjas pranešėjas nesilaikė jam taikomo orientacinio termino, o neseniai pradėtoje rengti³⁸ *Fiche délai* pateikiama išsamesnė informacija ir nustatomos apytikslės kitų bylos etapų pradėjimo datos. Be to, 2016 m. Teisingumo Teismas nustatė *Plan de rattrapage*, kuris turi būti rengiamas dėl bylų, kuriose nebuvo laikomasi orientacinių terminų.

54. Teisingumo Teismas palaipsniui nustatė nemažai priemonių, kad sumažintų bylų nagrinėjimo laiką ir nustatytų bei panaikintų procesinių etapų vilkinimo atvejus. Visų pirma nuo 2004 m., atsižvelgdamas į praktinį vadovą³⁹, nustatė pagreitintą (*Échéancier*) Teisme iškeltų bylų nagrinėjimo tvarką. Joje nustatyti įvairiems etapams, susijusiems su daugumos bylų valdymu ir nagrinėjimu, taikomi orientaciniai terminai.

55. Orientacinių terminų sistema iš tikrųjų skatina įvairius proceso etapus užbaigti laikantis nustatytų galutinių terminų. Vis dėlto nėra vieno visiems vienodai tinkamo metodo. Kitaip tariant, nustatant terminą neatsižvelgiama į konkrečių bylų tipologiją, sudėtingumą ar kitas savybes, todėl terminai gali būti pernelyg trumpi sudėtingų bylų atveju ir per daug ilgi paprastesnėms byloms.

Bendrasis Teismas

56. Bendrajame Teisme pirmininkas turi bendrą pareigą stebėti ir prižiūrėti bylas po to, kai jos buvo paskirtos teisėjams. Galioja ir platesnė kolektyvinė atsakomybė, kuri tenka pirmininkui, kolegijos pirmininkui ir kiekvienos bylos teisėjui pranešėjui. Teisingumo Teismas pripažino poreikį užtikrinti atidesnį stebėjimą ir priežiūrą, ir ilgainiui parengė su tuo susijusias priemones.

57. Bendrasis Teismas surinko duomenis ir panaudojo duomenų ir ataskaitų analizes, kad paskatintų laikytis bendrų tam tikriems pagrindiniams bylos valdymo etapams nustatytų

³⁸ Žr. 2016 m. kovo 11 d. pirmininko K. Lenaertso memorandumą Nr. 29/2016.

³⁹ Vidaus dokumentas *Guide pratique relatif au traitement des affaires portées devant la Cour de Justice (document interne de la Cour – dernière mise à jour à compter de juin 2017)*.

terminų⁴⁰ ir sumažintų laiko, per kurį išnagrinėjama byla, vidurkį. Be IT priemonės *Suivi des Affaires*, 2011 m. Bendrasis teismas nustatė *Tableau de Productivité* ir suvestinę vėlavimo lentelę, kuri kas tris mėnesius siunčiama kiekvienam teisėjui. Šios ataskaitos duomenis kiekvieną ketvirtį aptaria pirmininkas ir kolegijų pirmininkai, kad nustatytų, kuriuos procedūros etapus reikėtų pasistengti greičiau užbaigti.

58. Be šios ataskaitos, yra ir kitų priemonių, kurios naudojamos kas tris mėnesius vertinant veiklos rezultatus. Šias priemones sudaro bylų suvestinė, kurioje pateikiama vilkinimo analizė, bylų, kurios gerokai⁴¹ vilkinamos, sąrašas ir konkretūs priminimai e. paštu, kurie siunčiami konkretiems teisėjams, atsakingiems už jį sąrašą įtrauktas vilkinamas bylas. Išsami informacija apie pavienius teisėjus padėjo didinti skaidrumą, informuotumą ir laiku baigti bylų nagrinėjimą.

59. Akivaizdu, kad pastaraisiais metais aktyvesniam bylų valdymui teikiamas didesnis prioritetas, o teigiamų rezultatų buvo pasiekta prieš reformos įvykdymą. Pavyzdžiui, Bendrojo Teismo atlikta analizė rodo, kad dėl visų pradėtų bylų bendras dienų skaičius, kurio prireikė preliminariniams pranešimams parengti ir kuris viršijo orientacinį terminą, nuo 130 000 dienų 2010 m. sumažėjo iki 15 000 dienų 2016 m. pabaigoje, t. y. beveik 90 %⁴².

60. Abiejuose Teismuose nuolatinis IT sistemų, pavyzdžiui, *Verslo žvalgybos* ataskaitos (anksčiau vadintos *verslo objektu*) ir ARGOS sistema, kuri turi būti įdiegta 2017 m., tobulinimas turėtų padėti gauti išsamesnės informacijos pasinaudojant konkretiems poreikiams pritaikyta valdymo sistema, kurioje teisėjai, generaliniai advokatai ir teisės referentai matytų visas neatliktas užduotis ir proceso etapus. Nors šie pakeitimai turėtų suteikti galimybę atidžiau stebėti situaciją atsižvelgiant į bylų nagrinėjimo vilkinimą, šioje

⁴⁰ Vidaus dokumentas *Gestion des dossiers au sein des Cabinets du Tribunal (Août 2010)* ir vidaus procedūrų vadovas, kuris reguliariai atnaujinamas (paskutinį kartą atnaujintas 2017 m. gegužės mėn.). Taip pat galioja vidaus tvarka, kurios laikantis rašytinės procedūros metu verčiami dokumentai.

⁴¹ Gerokas vilkinimas dabar reiškia, kad bylų vėluojama išnagrinėti daugiau nei tris mėnesius, o 2009 m. diegiant šią priemonę šis terminas reiškė dvejus metus trunkantį bylos vilkinimą.

⁴² Palyginimui, Bendrajam Teismui 2010 m. buvo perduotos 636 naujos bylos ir 974 naujos bylos 2016 m.

peržiūroje nebuvo galima įvertinti jų tikėtino poveikio. Tuo tarpu dauguma apklaustų teisėjų yra sukūrę savo *ad hoc* sistemas (dažnai tai yra *Excel* formato skaičiuoklės), kurias naudoja bylų eigai stebėti.

Perėjimas nuo teisminių statistinių duomenų prie pritaikytų terminų ir veiksmingumo rodiklių

61. ESTT atsiskaito už savo veiklą teikdamas teisminius statistinius duomenis: visų pirma apie pateiktų bylų skaičių, per metus baigtų bylų ir metų pabaigoje neišnagrinėtų bylų skaičių, įskaitant vidutinę per metus baigtų bylų trukmę. Informacijos rinkimo tikslais institucija bylų skaičių vidaus reikmėms skirsto detaliau, įskaitant išsamesnę bylų trukmės analizę.

62. ESTT paskelbti duomenys apie vidutinę trukmę leidžia apžvelgti visą teisminę veiklą, tačiau jie apima labai skirtingo sudėtingumo bylas. Todėl iš šių duomenų galima susidaryti nevisiškai išsamų vaizdą apie ESTT veiklos rezultatus atsižvelgiant į bylų trukmę.

Teisminės veiklos vertinimo pokyčiai

63. ESTT savo efektyvumą iš esmės matuoja vertindamas užbaigtų bylų skaičiaus pokytį ir visų pirma lygindamas Teisingumo Teismo užbaigtų bylų trukmę, atsižvelgdamas į orientacinius visais atvejais taikomus terminus, kurie galioja skirtinguose procedūros etapuose. Tai darydamas ESTT savo veiklos rezultatų vertinimą iš esmės grindžia išdirbio rodikliais, nenurodydamas panaudotų išteklių (indėlio).

64. Pagal šį valdymo metodą veikla vertinama apskritai. ESTT neatlieka savo bylų stebėjimo remdamasis nustatytais standartais, kurie yra pagrįsti bylų trukme, kuri nustatoma pagal jų sudėtingumą ir tipologiją. Jeigu nėra informacijos apie atitinkamų bylų sudėtingumą, didesnis baigtų nagrinėti bylų skaičius ir (arba) sumažėjusi jų vidutinė nagrinėjimo trukmė nebūtinai reiškia didesnį veiksmingumą.

65. Mūsų peržiūroje atsižvelgta į platesnio masto teismo veiklos rezultatų vertinimo pokyčius. Šiuo atžvilgiu nustatėme, kad Europos Tarybos įkurtos CEPEJ⁴³ darbas yra ypač svarbus.

66. Peržiūrėjome CEPEJ įgyvendinimo vadovą, kuriame aptariami teismo proceso terminai⁴⁴. Šių terminų nustatymas yra pagrindinis žingsnis vertinant ir lyginant bylų nagrinėjimo rezultatus, ir neišnagrinėtų bylų kiekį konceptualiai išreiškiant nagrinėjamų bylų, kuriose nesilaikoma planuoto termino, skaičiumi arba procentine dalimi.

67. Remiantis vadovu, terminus numatoma taikyti bylų kategorijoms atsižvelgiant į jų sudėtingumą. Pavyzdžiui, veiklos rezultatai gali būti vertinami nustatant terminus, t. y. 90 ar 95 % bylų baigiama nagrinėti per 12–36 mėn. terminą, atsižvelgiant į bylos rūšį ir sudėtingumą.

68. Taip pat nagrinėjome pagrindines CEPEJ parengtas laiko valdymo gaires⁴⁵, kad nustatytume geriausią patirtį, kurią būtų galima taikyti ir ESTT byloms. Visų pirma nustatėme, kad CEPEJ laiko valdymo kontrolinis sąrašas galėtų būti gera priemonė vertinant, kiek ESTT turi tinkamos informacijos ir analizės duomenų, susijusių su atitinkamais teismo proceso aspektais. Kontrolinis sąrašas grindžiamas šešiais laiko valdymo rodikliais. Konkretūs kontrolinio sąrašo punktai, susiję su kiekvienu iš šių rodiklių, pateikiami **III priede**. Mūsų vertinimas, kiek ESTT turima informacija ir atlikta analizė dera su atitinkamomis CEPEJ gairėmis, susijusiomis su šiais rodikliais, pateikiama **9 diagramoje**. Šie duomenys grindžiami ESTT bylų valdymo sistemų nagrinėjimu ir auditui atrinktų 60 baigtų nagrinėti bylų analize

⁴³ Kiekvienos bylos nagrinėjimo per optimalų ir numatomą terminą pagrindų programa (2005 m.); laiko valdymo kontrolinis sąrašas (rodiklių, skirtų bylų teisingumo sistemoje trukmės analizei, kontrolinis sąrašas) (2005 m.); geriausios patirties, susijusios su teismo proceso laiko valdymu, rinkinys (2006 m.); peržiūrėtos teisėjų laiko valdymo SATURN gairės (2014 m.); įgyvendinimo vadovas „Europos lygmens teismo proceso terminų nustatymas“ (2016 m.).

⁴⁴ Tai yra laikotarpiai, per kuriuos turi būti išnagrinėtas tam tikras bylų skaičius arba procentinė dalis, atsižvelgiant į nagrinėjamų bylų „amžių“.

⁴⁵ Visų pirma toliau nurodytos bendros CEPEJ pagrindų programoje nustatytos veiksmų gairės: terminų numatomumo gerinimas, optimalaus termino kiekvienai bylos rūšiai standartų nustatymas ir stebėjimas, statistinių duomenų rinkimo priemonių tobulinimas ir informacijos kaupimas ir komunikacijos strategijos bei bylų valdymo prioritetų apibrėžimas.

(žr. **36–60 dalis**). Nors įgyvendinant daugumą CEPEJ nustatytų laiko valdymo rodiklių padaryta didelė pažanga, atlikus peržiūrą nustatyta, kad teismų veiklos rezultatų vertinimą dar galima pagerinti.

9 diagrama. Mūsų atliktas vertinimas, koku mastu ESTT vadovaujasi naujausiomis CEPEJ gairėmis, susijusiomis su laiko valdymo kontroliniu sąrašu

CEPEJ rodikliai	Ar rodiklį naudoja ESTT?	ESTT laiko valdymo procedūrų ir CEPEJ gairių, susijusių su rodikliais, suderinamumo vertinimas
1) Gebėjimas įvertinti bendrą bylos trukmę	Taip	Esama duomenų apie kiekvienos bylos trukmę, atsižvelgiant tiek į bendrą trukmę, tiek į atskirų bylos etapų trukmę (žr. 28–30 dalis).
2) Nustatyti bylos trukmės standartai.	Iš dalies	Nors ESTT nustatė standartinius orientacinius bylų valdymo terminus, taikomus tam tikriems atskiriems bylos etapams, jie nėra pritaikyti prie skirtingų rūšių bylų (žr. 55 ir 57 dalis).
3) Pakankamai išplėtotą bylų tipologija.	Iš dalies	ESTT naudojamos IT sistemos padeda gauti išsamią informaciją apie bylas. Tačiau ši informacija nėra naudojama skirstant bylas į kategorijas atsižvelgiant į jų sudėtingumą ir vidutinę trukmę (žr. 62 dalį).
4) Galimybė stebėti bylos eigą.	Iš dalies	Nors svarbiausių ir įprastų bylos etapų trukmė yra registruojama, tačiau faktinis laikas (ištekčiai), kurio (-ių) prireikė kiekvienam bylos etapui, ir bylos trukmei įtakos turinčios priežastys nėra fiksuojamos (žr. 34, 36 ir 47 dalis).
5) Priemonės, padedančios greitai nustatyti vilkinimo atvejus ir sumažinti jų pasekmes.	Iš dalies	Vilkinimo atvejai reguliariai pažymimi po to, kai viršijami standartiniai orientaciniai terminai, kurie vis dėlto nėra pritaikyti prie bylų sudėtingumo ir tipologijos (žr. 55 ir 57 dalis).
6) Šiuolaikinių laiko valdymo technologijų naudojimas teisingumo sistemoje.	Iš dalies	Iš esmės duomenys apie visas bylas yra registruojami IT sistemose ir gali būti greitai prieinami. Tačiau surinkti duomenys nėra visiškai išnaudojami valdymo tikslais (žr. 69–72 dalis). IT sistemos nėra visiškai integruotos (žr. 81 ir 82 dalis).

Šaltinis: Europos Audito Rūmai.

69. CEPEJ pabrėžė poreikį nustatyti bylos trukmės standartus ir atkreipė dėmesį į tai, kad „jeigu pastebimi arba numatomi nukrypimai nuo teisminių terminų standartų ar tikslų, reikėtų imtis skubių veiksmų, kad būtų pašalintos tokių nukrypimų priežastys“⁴⁶. Iš atsakymų į klausimyną, susijusį su mūsų auditui atrinktomis bylomis, analizės matyti, kad orientacinių terminų nebuvo laikomasi, pavyzdžiui, dėl teisėjo darbo krūvį sudarančių bylų skaičiaus ir sudėtingumo, dėl priežasčių, susijusių su teisėjų įgaliojimų pabaiga, ir kai nebuvo galima pasinaudoti konkrečių teisės referentų paslaugomis (žr. **48 ir 49 dalis**).

Bylos sudėtingumo analizė: galimas valdymo procesą palengvinantis metodas

70. Remiantis ESTT atsakymais į klausimyną, susijusį su mūsų auditui atrinktomis bylomis, sudėtingumas yra svarbus veiksnys, darantis poveikį bendrai bylos trukmei (žr. **47 ir 48 dalis**). Manome, kad bylos sudėtingumo analizė galėtų būti toliau tobulinama naudojant esamus duomenis, taip siekiant pagerinti bylų valdymo procesą ESTT. Siekdami išnagrinėti šį potencialą, atlikome analizę, kad nustatytume, ar yra koreliacija⁴⁷ tarp tam tikrų veiksmų⁴⁸, rodančių sudėtingumą, ir bendros 2014 ir 2015 m. išnagrinėtų bylų trukmės.

71. Mūsų analizės rezultatas, kuris pateikiamas **IV priede**, rodo palyginti tvirtą teigiamą koreliaciją⁴⁹ tarp sudėtingumo veiksnių ir bylos trukmės. Kiekvienas naudojamas veiksnys

⁴⁶ Peržiūrėtos teisėjų laiko valdymo SATURN gairės (2014 m.).

⁴⁷ Koreliacija – tai statistinis matas, parodantis, koku mastu tarpusavyje keičiasi du ar daugiau kintamųjų, kurių svyravimų tarpusavio priklausomybė yra nustatyta. Teigiama koreliacija rodo, koku mastu šie kintamieji vienu metu didėja ar mažėja; neigiama koreliacija rodo, koku mastu vienas kintamasis padidėja, o kitas sumažėja.

⁴⁸ Teisingumo Teismo atveju: ankstesnis tos pačios rūšies bylų trukmės vidurkis (kaip nustatyta atsižvelgiant į procedūros ir sprendimo rūšį), teisėjų sudėtis, kuriai buvo perduota byla, atsižvelgiant į tai, kad sudėtingesnės bylos paprastai perduodamos penkių teisėjų kolegijai ir *Didžiajai kolegijai*, bendras dokumentų, kurie priklauso bylai, skaičius, byloje išverstų dokumentų skaičius, jeigu buvo priimta generalinio advokato išvada, sprendimo rūšis (teismo sprendimas ar nutartis), sprendimo puslapių skaičius. Bendrojo Teismo atveju: ankstesnis tos pačios rūšies bylų trukmės vidurkis (kaip nustatyta atsižvelgiant į bylos dalyką ir sprendimo rūšį), bendras dokumentų, kurie priklauso bylai, skaičius, byloje išverstų dokumentų skaičius, sprendimo rūšis (teismo sprendimas ar nutartis), sprendimo puslapių skaičius.

⁴⁹ Koreliacijos koeficientas yra 0,7 (skalėje nuo 0 iki 1, kur 0 reiškia koreliacijos nebuvimą, o 1 reiškia idealią linijinę koreliaciją).

gali būti laikomas svarbiu atsižvelgiant į bendrą bylų trukmę. Šis rezultatas rodo, kad tolesnė ankstesnių bylos duomenų analizė galėtų būti naudojama siekiant surinkti išsamesnę, palyginti su šiuo metu turima, valdymo informaciją, nustatyti bylas, kurių trukmė buvo gerokai ilgesnė ar trumpesnė, palyginti su trukme, kurią būtų galima nuspėti atsižvelgiant į bylų ypatumus. Tuomet ši informacija galėtų būti naudojama nustatant, pavyzdžiui, pasikartojančias problemas, kurios lėmė pernelyg ilgą trukmę, taip pat geriausią patirtį, susijusią su bylų užbaigimu per trumpesnį laiką. Tai gali padėti priimti sprendimus per bylų gyvavimo ciklą ir prisidėti prie didesnio bendro bylų valdymo veiksmingumo užtikrinimo.

72. Pateiktoje analizėje atsispindi pirmasis bandymas panaudoti esamus duomenis. Akivaizdu, kad juos galima toliau tikslinti remiantis ESTT patirtimi, įskaitant įvairesnių veiksmų nagrinėjimą ir skirtingiems veiksmams priskirtų koeficientų pritaikymą.

Parama bylų valdymo procesui

73. Paramos tarnybos atlieka funkciją, susijusią su veiksmingesniu pagrindinių bylų valdymo etapų vykdymu. Išnagrinėjome vertimo raštu veiklos (žr. **74–79 dalis**) ir IT sistemų (žr. **80–85 dalis**) aspektus.

Vertimas raštu

74. Dokumentų vertimas atlieka ypač svarbų vaidmenį padedant ESTT vykdyti teisminę veiklą, atsižvelgiant į jo pareigas nagrinėti bylas ir skelbti didelį skaičių teisinių sprendimų visomis oficialiosiomis ES kalbomis. Galimybių pasinaudoti vertimo raštu paslaugomis tam tikruose pagrindiniuose etapuose⁵⁰ prieinamumas gali turėti tiesioginį poveikį bylų gyvavimo ciklo trukmei. Mūsų auditui atrinktoje byloje (žr. **36–40 ir 46–50 dalis**) toks poveikis yra ribotas, palyginti su bendra tinkama bylos trukme.

75. 2014–2016 m. ESTT kasmet išversdavo iš viso 1,1 milijono puslapių. 26–36 % vertimo raštu darbo atlikdavo išorės *teisininkai lingvistai*, kurių metinės sąnaudos siekė 9–12 milijonų eurų.

⁵⁰ Pavyzdžiui, galimybė išversti paskutinį procesinį dokumentą rašytinės procedūros pabaigoje ir rengiant sprendimo projektą.

Terminų nustatymas

76. ESTT naudoja skirtingus terminų nustatymo metodus, per kuriuos turi būti išversti bylos dokumentai. Daugumai vertimų nustatomi konkretūs terminai⁵¹. Kita vertus, naudojami fiksuoti terminai, kuriuos nustatant neatsižvelgiama į bylos ypatumus⁵². Šiuo atveju terminuose neatsispindi vidutiniai teisininko lingvisto vertimo raštu pajėgumai. Konkrečiai nustatomų ir fiksuotų terminų derinys leidžia tam tikru mastu lanksčiai valdyti TRAD GD darbo krūvį.

Planavimas centriniu ir vietos lygmenimis

77. Dėl terminų susitaria prašymą pateikianti tarnyba⁵³ ir centrinis planavimo departamentas. Yra parengtos valdymo priemonės, padedančios planuoti savaitinį darbą ir stebėti dokumentų vertimą atsižvelgiant į terminus. Tačiau faktinis teisininkų lingvistų praleistas laikas verčiant konkrečius dokumentus nėra fiksuojamas. Tokia informacija, jei ji būtų prieinama, sudarytų sąlygas nustatyti galimas tobulintinas sritis arba geriausią patirtį.

Terminų laikymasis verčiant dokumentus

78. Pastebėjome, kad 2014 ir 2015 m. vertimui raštu taikomų terminų iš esmės buvo laikomasi. Paskutinio procesinio dokumento vertimo taikant rašytinę procedūrą data yra svarbi data, nes nuo jos pradedamas skaičiuoti orientacinis terminas, per kurį teisėjai turi parengti preliminarų pranešimą. Nustatėme, kad daugumoje bylų (29 % Teisingumo Teismo ir 57 % Bendrojo Teismo bylų) vertimai buvo atlikti likus atitinkamai 5,5 ir 9 dienoms iki nustatyto vidaus termino.

⁵¹ Tai yra susiję su teismo sprendimais ir generalinių advokatų išvadomis.

⁵² Pavyzdžiui, 20 darbo dienų, per kurias prašoma priimti prejudicinį sprendimą ir paprastai du mėnesiai procesiniams dokumentams išversti (kurių apimtis neviršija 50 puslapių Bendrajame Teisme).

⁵³ Visų pirma Teismo kanceliarija, atsakingos kolegijos pirmininko kabinetas arba teisėjo pranešėjo kabinetas.

Palyginimas su kitų ES institucijų veiklos rezultatais

79. ESTT dalyvauja tarpinstituciniame Vykdomajame vertimo raštu komitete (ECT), kuris siekia skatinti geriausią patirtį. ESTT padarė pažangą nustatydamas veiksmingumo rodiklius (kurie vadinami PTVRR), kad panaudotų vertimo raštu veiklos metodiką⁵⁴, kuri leistų atlikti palyginimus su kitomis ES institucijomis⁵⁵.

IT sistemos

80. Kompiuterizuotos paramos sistemos, be kitų tikslų, turėtų būti naudojamos kaip teisingumo vykdymo gerinimo priemonės ir priemonės, palengvinančios naudotojų galimybę kreiptis į teismus, taip siekiant paspartinti procedūras ir sumažinti bylų trukmę⁵⁶.

Sudėtingumas ir integracijos stoka

81. ESTT veikia 95 atskiros IT taikomosios programos, susijusios su teismine ir administravimo veikla. Pasak ESTT, šis didelis taikomųjų programų skaičius atsirado dėl to, kad ESTT sudaro du Teismai ir dėl vienas nuo kito priklausomų procesų sudėtingumo. Be to, ESTT toliau rėmėsi pagrindine 1995 m. sukurta duomenų baze *Litige* ir tuo pat metu dar kūrė atskiras taikomas programas, kad patenkintų konkrečius poreikius. Prioritetas buvo teikiamas poreikiui užtikrinti teismo bylų nagrinėjimo tęstinumą.

Sąsajos su kitomis taikomosiomis programomis

82. Dėl nepakankamos *Litige* ir kitų bylų nagrinėjimui naudojamų taikomųjų programų integracijos tam tikrais atvejais bylų duomenis reikia įrašyti rankiniu būdu ir įvedama informacija dubliuojama, o tai nėra veiksminga ir sukelia klaidingų duomenų sukūrimo riziką.

⁵⁴ Tai yra šios priemonės: 1) vertimo raštu išlaidos, 2) vertimo raštu išlaidos (kintantis vidurkis), 3) vertimo raštu puslapių skaičius (išdirbis), 4) kokybės kontrolė, 5) terminų laikymasis / laiku pateikti prašymai, 6) vertimo raštu personalas, 7) darbo tempas, 8) išorės paslaugų užsakymas ir 9) su vertimu raštu nesusijęs išdirbis ir rodikliai.

⁵⁵ Remiantis 2015 m. balandžio 29 d. Parlamento rezoliucijoje dėl 2013 m. biudžeto įvykdymo patvirtinimo pateiktomis pastabomis ir rekomendacijomis (24 klausimas).

⁵⁶ CEPEJ tyrimai Nr. 24 dėl Europos teismų sistemų (teisingumo veiksmingumas ir kokybė), „Teminė ataskaita: informacinių technologijų naudojimas Europos teismuose“ (2016 m.).

IT struktūros, susijusios su bylų valdymu, patobulinimai

83. Informacinių technologijų direktorato (DIT) 2016–2020 m.⁵⁷ daugiamečioje strateginėje programoje pripažįstama, kad IT tobulinimas gali padėti užtikrinti didelę naudą atsižvelgiant į veiksmingumą, vilkinimo trumpinimą ir išteklių užtikrinimą.

84. ESTT keletą kartų bandė gerinti esamas IT bylų valdymo sistemas. Visų pirma 2000 m. Bendrasis Teismas pradėjo plataus užmojo integruotos IT bylų valdymo sistemos projektą *Pro-Curia*, kuriuo siekė pakeisti *Litige* sistemą ir nustatyti paprastesnes ir standartizuotas funkcijas. Dėl įgyvendinimo sunkumų šios sistemos kūrimas sustabdytas.

85. Todėl ESTT išlaikė *Litige* ir nusprendė įgyvendinti du kitus projektus pagal tą sistemą, – įmonių turinio valdymo (ECM) programą ir atnaujinti *Litige* – kad padidintų IT paramą bylų valdymo srityje. Šių pakeitimų įgyvendinimas vyko ir peržiūros metu.

Kalbos praktika

86. Kalbos praktika turi tiesioginę įtaką ESTT teisminei veiklai. Prancūzų kalba vartojama kaip vienintelė svarstymų ir faktinė darbo kalba (išskyrus generalinių advokatų nuomones⁵⁸), todėl visi procesiniai dokumentai turi būti verčiami iš oficialiosios ES kalbos, kuria jie gaunami, į prancūzų kalbą, išskyrus pareiškimų priedus, kurie verčiami tik jei to prašoma.

87. Pastebėjome, kad 2014–2016 m. daugumos ESTT, ypač Bendrajam Teismui perduotų bylų procesinė kalba buvo anglų (28 %) arba vokiečių (20 %), palyginti su prancūzų kalba (13 %). Pripažindami kalbos praktikos klausimo sudėtingumą, galimą poveikį ir opumą, manome, kad būtų galima apsvarstyti galimybę padidinti ESTT pasitarimo kalbų skaičių, visų pirma Bendrajame Teisme, ir neapsiriboti tik prancūzų kalba. Viena iš pasekmių būtų ta, kad vidaus raštai, preliminarūs pranešimai, sprendimai ir nutartys galėtų būti surašomi iš karto tomis kalbomis. Be to, nereikėtų į prancūzų kalbą versti tam tikro šiomis dviem kalbomis pateiktų procesinių dokumentų skaičiaus.

⁵⁷ *Evolution des technologies de l'information à la Cour de Justice de l'Union européenne: Une approche stratégique 2016–2020.*

⁵⁸ Generaliniai advokatai savo išvadas gali rengti gimtąja kalba, tačiau jiems rekomenduojama vartoti vieną iš pagrindinių kalbų (vokiečių, anglų, ispanų arba italų) arba prancūzų kalbą.

88. Tačiau svarstant galimybę pakeisti kalbos praktiką reikėtų tinkamai atsižvelgti į privalumus, susijusius su tolesniu prancūzų kalbos, kaip vienintelės pasitarimų kalbos, vartojimu. Pasak ESTT, šie privalumai apima galimų skirtumų tarp kiekvienoje kalboje, kuri pasirinkta kaip pasitarimų kalba, vartojamų teisinių koncepcijų išvengimą, ir padėtų užtikrinti nuorodų į ankstesnę ES teismo praktiką nuoseklumą.

89. Bendrojo Teismo pirmininkas 2016 m. vasario mėn. pateikė Teisingumo Teismo kancleriui raštą, kuriame prašė įvertinti pasitarimų kalbos pakeitimo poveikį. Poveikio vertinimu buvo siekiama nustatyti organizacines sąlygas, taip pat atlikti sąnaudų ir naudos analizę atsižvelgiant į biudžeto išlaidas ir procedūrų trukmę. Šis vertinimas dar nebaigtas dėl neaiškumų, susijusių su „Brexit“ proceso rezultatu.

IŠVADOS

90. Pastaraisiais metais ESTT ėmėsi svarbių organizacinių ir procesinių veiksmų, kad padidintų veiksmingą bylų nagrinėjimą ir pranešimų apie jas teikimą. Visų pirma daugiau dėmesio bylų išnagrinėjimui laiku pradėta skirti nustačius orientacinius terminus, per kuriuos turi būti baigiami pagrindiniai bylos nagrinėjimo gyvavimo ciklo etapai, įskaitant pažangias bylos eigos stebėjimo priemones ir pranešimus. ESTT skelbia statistinius duomenis apie teisminės veiklos rezultatus ir atlieka šių rezultatų analizę. Iš statistinių duomenų matyti, kad vidutinis laikas, kurio reikia byloms išnagrinėti, sumažėjo arba išliko toks pat, nepaisant padidėjusio iškeliamų bylų skaičiaus. Taip pat reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kad buvo stengiamasi sumažinti didelį neišnagrinėtų bylų skaičių, kurios susikaupė Bendrajame Teisme, ir iki 2016 m. pabaigos nemažai nuveikta siekiant gerokai sumažinti bendrą pratęsimų dienų skaičių atsižvelgiant į pagrindinio teisminės procedūros etapo trukmę (žr. **59 dalį**). Tai yra pagerėjusio pastangų ir iniciatyvų valdymo, o ne padidintų išteklių rezultatas. To Teismo reforma, visų pirma dvigubai padidinant teisėjų ir jų atitinkamų kabinetų skaičių, poveikį gali turėti tik ateityje (žr. **8–10 dalis**).

91. Šiuo metu ESTT, taikydamas orientacinių terminų nustatymo metodą, taip pat numato, kad nustatytų terminų paprastai turi būti laikomasi. Tikimasi, kad ilgai nagrinėjamas bylas atsvers mažiau laiko reikalaujančios bylos. Bylos vis dar yra stebimos individualiai, o tais atvejais, kai orientacinių terminų nesilaikoma, siunčiami priminimai. Taip siekiama užtikrinti,

kad daugiausia dėmesio būtų skiriama byloms, kuriose šie terminai viršijami (žr. **51 ir 52 dalis**).

92. Mūsų pirmos dalies bylų valdymo proceso, kuris vadinamas rašytine procedūra, peržiūra atskleidė, kad galimybės sutrumpinti šio etapo trukmę yra ribotos. Iš esmės už tai atsako Teismų kanceliarijos; ši jų pareiga apima bylos priėmimą ir bylos dokumentų parengimą. Dėl mūsų tirtų bylų Teismų kanceliarijos paaiškino, kodėl procedūra buvo pratęsta, ir dažniausiai nurodė, kokį poveikį toks pratęsimas turėjo bylos trukmei. Priežastys iš esmės buvo susijusios su ESTT procesinių taisyklių taikymu, kuriose nustatyti tam tikrose situacijose taikomi fiksuoti terminai, pavyzdžiui, šalių teisė pateikti atsiliepiamą. Tačiau ESTT pademonstravo aktyvų požiūrį sprendžiant tam tikras problemas, patvirtindamas savo procedūros reglamentą, pavyzdžiui, dėl konfidencialaus bylų nagrinėjimo, ir skatindamas naudoti *E-Curia*, kad būtų paspartinta bylos pateikimo procedūra (žr. **36–40 dalis**).

93. Etapai, kurie ėjo po rašytinės procedūros ir už kuriuos iš esmės atsako skirtingos *teisminės sudėties* teisėjai, generaliniai advokatai ir jų teisės referentai, paprastai yra ilgiausias bylos valdymo proceso elementas. Atsižvelgdami į 12–14 dalyse aprašytą audito apimtį apribojimą, iš vadovybės paaiškinimų gavome informacijos apie pagrindines priežastis, dėl kurių orientacinių terminų ne visada buvo laikomasi. Šios priežastys buvo susijusios su teisėjų darbo krūviu, teisės referentų prieinamumu ir bylų sudėtingumu. Ši analizė leido mums geriau suprasti veiksnius, kurie gali daryti įtaką šio etapo trukmei. Tačiau buvo nepakankamai informacijos apie konkrečius nustatytus su laiku susijusius veiksnius. Be to, buvo pateikta nedaug informacijos apie žmogiškųjų išteklių prieinamumą ir naudojimą konkrečiose bylose. Dėl šios priežasties negalėjome padaryti išvados, ar buvo galima sumažinti auditui atrinktų bylų trukmę ir, jei taip, kokia apimtimi (žr. **33–35 ir 46–50 dalis**).

94. Atlikdami peržiūrą nagrinėjome vertimo raštu vaidmenį bylų valdymo procese. Pastebime, kad vertimo raštu tarnyba taip pat dirba laikydamasi įvairių fiksuotų ir konkrečiai nustatytų terminų. Mūsų bylų analizė neparodė, kad proceso vertimo raštu elementas gerokai prailgino bendrą bylų trukmę, be to, dauguma vertimo raštu užduočių buvo baigtos per nustatytus terminus. Be to, šiuo metu įgyvendinami pagrindiniai veiklos rezultatų rodikliai; tai turėtų leisti atlikti tarpinstitucinius palyginimus (žr. **74–79 dalis**).

95. ESTT veikiančios IT sistemos yra sudėtingos ir jų pagrindą sudaro senėjanti centrinė duomenų bazė, prie kurios ilgainiui buvo prijungta nemažai posistemų. ESTT dar neparengė visiškai integruotos IT sistemos, kuri padėtų valdyti bylas. Darome išvadą, kad ilgesnio laikotarpio tikslas, susijęs su labiau integruoto metodo taikymu, turėtų būti naudingas veiksmingumo požiūriu, padėtų riboti dubliavimo poreikį, kuo labiau sumažinti poreikį rankiniu būdu įvesti duomenis ir poreikį palaikyti didelį skaičių taikomųjų programų (žr. **80–85 dalis**).

96. Dabartinis režimas, pagal kurį prancūzų kalba yra pasitarimų ir faktinė darbo kalba, turi privalumų ir trūkumų. ESTT apsvaustė, ar nevertėtų atlikti galimybės padidinti pasitarimo kalbų skaičių Bendrajame Teisme neapsiribojant tik prancūzų kalba sąnaudų ir naudos analizės, nes tai padėtų įvertinti situaciją ir suteiktų pagrindą ateityje priimant bet kokį sprendimą (žr. **86–89 dalis**).

97. Apskritai darome išvadą, kad veiklos rezultatus galima toliau gerinti pereinant prie aktyvesnio atskirų bylų valdymo. ESTT dabartinis veiklos rezultatų vertinimo metodas nėra pagrįstas konkrečiais atskiroms bylos taikomais terminais, kurie būtų nustatomi atsižvelgiant į bylos sudėtingumą, darbo krūvį, reikalingus išteklius ir personalo prieinamumą. Šiuo metu orientaciniai terminai, kurie nustatomi tam tikrų rūšių bylose, yra tik bendro pobūdžio valdymo uždavinys, kurio paprastai turi būti paisoma (žr. **91 dalį**). Nors šis požiūris neabejotinai paskatino atlikti patobulimus, vidutinis tam tikrų bylų nagrinėjimo arba procedūrų laikas negali būti prilyginamas pagrįstam laikui, kurio reikia kiekvienai konkrečiai bylai išnagrinėti.

TOLESNIO PATOBULINIMO GALIMYBIŲ NAGRINĖJIMAS

98. Siekdamas gerinti bylų valdymą, ESTT turėtų apsvaustyti galimybę:

- A) įvertinti veiklos rezultatus kiekvienu konkrečiu atveju pagal konkretų terminą ir atsižvelgdamas į faktiškai panaudotus išteklius. Tai padėtų vadovybei gauti informacijos apie problematiškas bylas ir gerosios patirties elementus, kuriais būtų galima pasinaudoti toliau didinant veiksmingumą;
- B) tęsti patobulimus, susijusius su pranešimu apie veiklos rezultatus, šiuo tikslu pereinant prie sistemos, kurią naudojant pranešami konkretūs bylų, išnagrinėtų

laikantis numatomų terminų, skaičiai, o ne vidutinė tam tikrų rūšių bylų trukmė. Šis būdas leistų rengti išsamesnes ataskaitas apie rezultatus ir padidintų ESTT atskaitomybę. Tai ypač tinkama atsižvelgiant į naujus išteklius, kuriuos numatoma suteikti vykdant reformą;

- C) įgyvendinti politiką, leidžiančią lanksčiau paskirstyti esamus teisės referentus, siekiant padėti sušvelninti problemas, kylančias dėl veiksmų, susijusių su išteklių valdymu arba organizaciniais klausimais (teisės referentų neprieinamumas, teisėjų, generalinių advokatų ir jų teisės referentų neprieinamumas, pakartotinis bylų paskyrimas dėl pasibaigusios teisėjų įgaliojimų);
- D) toliau didinti valstybių narių ir Tarybos informuotumą apie tai, kaip svarbu laiku paskirti teisėjus;
- E) užbaigti sąnaudų ir naudos analizę, susijusią su poveikiu (organizaciniu, biudžetiniu ir poveikiu bylų trukmei), kurį duotų dabartinės kalbos praktikos Bendrajame Teisme pakeitimas, po kurio pasitarimai būtų rengiami ne tik prancūzų, bet ir kitomis kalbomis;
- F) įgyvendinti visiškai integruotą IT sistemą, kuri padėtų valdyti bylas.

Šią ataskaitą priėmė V kolegija, vadovaujama Audito Rūmų nario Lazaros S. LAZAROU, 2017 m. rugsėjo 5 d. Liuksemburge įvykusiame posėdyje.

Audito Rūmų vardu

Pirmininkas

Klaus-Heiner LEHNE

I PRIEDAS**Auditui atrinktų Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo bylų pavyzdžiai****TEISINGUMO TEISMAS (2014 m.)**

Procedūra (užbaigimo rūšis)	Dalykas	Bylos trukmė
Apeliacinis skundas (sprendimas)	Galimybė susipažinti su dokumentais	23,3 mėnesio
Apeliacinis skundas (sprendimas)	Konkurencija	24,9 mėnesio
Tiesioginis ieškiny (sprendimas)	Aplinka	27,9 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Aplinka	28,4 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Apmokestinimas	24,5 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Apmokestinimas	16,6 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Įsisteigimo laisvė	23,5 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Laisvas kapitalo judėjimas	27,0 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Socialinė politika	23,5 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	ES teisės aktų principai	27,4 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Įstatymų derinimas	27,9 mėnesio
Apeliacinis skundas (nutartis)	Žemės ūkis	18,5 mėnesio
Apeliacinis skundas (nutartis)	Institucinė teisė	10,4 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (nutartis)	Žemės ūkis	18,1 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Įstatymų derinimas	12,4 mėnesio

TEISINGUMO TEISMAS (2015 m.)

Procedūra (užbaigimo rūšis)	Dalykas	Bylos trukmė
Apeliacinis skundas (sprendimas)	Valstybės pagalba	28,1 mėnesio
Apeliacinis skundas (sprendimas)	Aplinka	25,8 mėnesio
Tiesioginis ieškiny (sprendimas)	Laisvas asmenų judėjimas	26,7 mėnesio
Tiesioginis ieškiny (sprendimas)	Institucinė teisė	23,8 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Konkurencija	27,4 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Laisvė, saugumas ir teisingumas	23,8 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Laisvė, saugumas ir teisingumas	23,7 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Apmokestinimas	22,9 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Laisvas asmenų judėjimas	26,9 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Laisvas asmenų judėjimas	23,6 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Viešieji pirkimai	23,9 mėnesio
Apeliacinis skundas (nutartis)	ES muitai	16,8 mėnesio
Apeliacinis skundas (nutartis)	Intelektinė ir pramoninė nuosavybė	16,2 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (nutartis)	Apmokestinimas	16,9 mėnesio
Prašymas priimti prejudicinį sprendimą (sprendimas)	Įsisteigimo laisvė	12,7 mėnesio

BENDRASIS TEISMAS (2014 m.)

Procedūra (užbaigimo rūšis)	Dalykas	Bylos trukmė
Apeliacinis skundas (sprendimas)	Tarnybos nuostatai	24,3 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (sprendimas)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	41,5 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (sprendimas)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	38,5 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (sprendimas)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	37,1 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (sprendimas)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	35,3 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (sprendimas)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	33,4 mėnesio
Tiesioginis ieškinys (sprendimas)	Valstybės pagalba	46,3 mėnesio
Tiesioginis ieškinys (sprendimas)	Konkurencija	45,8 mėnesio
Tiesioginis ieškinys (sprendimas)	Valstybės pagalba	43,0 mėnesio
Apeliacinis skundas (nutartis)	Tarnybos nuostatai	24,1 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (nutartis)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	31,9 mėnesio
Tiesioginis ieškinys (nutartis)	Valstybės pagalba	45,6 mėnesio
Tiesioginis ieškinys (nutartis)	Valstybės pagalba	44,8 mėnesio
Tiesioginis ieškinys (nutartis)	Aplinka	33,8 mėnesio
Tiesioginis ieškinys (sprendimas)	Valstybės pagalba	24,5 mėnesio

BENDRASIS TEISMAS (2015 m.)

Procedūra (užbaigimo rūšis)	Dalykas	Bylos trukmė
Apeliacinis skundas (sprendimas)	Tarnybos nuostatai	31,2 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (sprendimas)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	39,6 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (sprendimas)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	38,0 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (sprendimas)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	35,8 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (sprendimas)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	33,1 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (sprendimas)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	31,2 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (sprendimas)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	30,1 mėnesio
Tiesioginis ieškinys (sprendimas)	Ribojamosios priemonės	41,1 mėnesio
Tiesioginis ieškinys (sprendimas)	Prekybos politika ir dempingas	41,0 mėnesio
Tiesioginis ieškinys (sprendimas)	Moksliniai tyrimai ir technologinė plėtra	40,6 mėnesio
Apeliacinis skundas (nutartis)	Tarnybos nuostatai	15,6 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (nutartis)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	33,3 mėnesio
Tiesioginis ieškinys (nutartis)	REACH reglamentas	30,9 mėnesio
Tiesioginis ieškinys (nutartis)	Aplinka	24,8 mėnesio
Intelektinė nuosavybė (sprendimas)	Intelektinė nuosavybė ir prekių ženklas	17,8 mėnesio

II RIEDAS**Veiksnių, kurie daro įtaką 60 auditui atrinktų ESTT bylų nagrinėjimo trukmei, analizė****Veiksniai, turintys įtakos rašytinės procedūros trukmei Teisingumo Teisme (nurodė Teismo kanceliarija)**

Veiksniai, darantys įtaką procedūros trukmei rašytinės procedūros metu	Susijusių bylų skaičius (iš 30 bylų)	Iš viso (%)
Vertimai, kuriuos, kaip tikimasi, pateiks byloje dalyvaujanti šalis	10	33 %
Vertimo raštu GD darbo krūvis	5	17 %
Vieno ar kelių <i>prašymų įstoti į bylą</i> patenkinimas	4	13 %
Prašymas pateikti šalims siunčiamus dokumentus	4	13 %
Termino pratęsimas šalies prašymu	3	10 %
Antro apsikeitimo <i>pareiškimais</i> priėmimas (dublikas / triplikas)	3	10 %
Šalių konsultavimas dėl procedūros etapo trukmės (pavyzdžiui, bylų sujungimas)	2	7 %
Priešpriešinio apeliacinio skundo / priešieškinio pateikimas	1	3 %
Labai ilgų procesinių dokumentų vertimas	1	3 %

Veiksniai, turintys įtakos bylų nagrinėjimo trukmei Teisingumo Teisme (nurodė teisėjai ir generaliniai advokatai)

Veiksniai, darantys įtaką procedūros trukmei po rašytinės procedūros	Susijusių bylų skaičius (iš 30 bylų)		Teisėjų ir (arba) generalinių advokatų nurodytas bendras bylų skaičius (iš 30 bylų)	Iš viso (%)
	Teisėjai	Generaliniai advokatai		
Teisėjų atostogos	18	4	19	63 %
Byloje keliami nauji ir (arba) ypač sudėtingi teisiniai klausimai	9	8	12	40 %
Už bylą atsakingo teisės referento darbo krūvis	8	7	12	40 %
Teisės referento liga, motinystės / tėvystės atostogos arba išėjimas iš darbo	7	6	12	40 %
Pranešėjo funkciją vykdančio teisėjo ir (arba) generalinio advokato darbo krūvis	7	7	11	37 %
Didelės apimties byla	5	/	5	17 %
Faktiniu, ekonominiu arba moksliniu požiūriu sudėtingos bylos Sudėtinga byla (pavyzdžiui, susijusi su naujų technologijų klausimais)	2	3	5	17 %
Dėl kitų priežasčių sudėtingos bylos	1	3	4	13 %
Koordinuotas susijusių bylų, kurios buvo pateiktos kelių mėnesių skirtumu, tvarkymas	3	2	3	10 %
Neformalus sustabdymas	3	/	3	10 %
Pirmenybė teikiama kitai bylai, kuriai suteiktas prioritetas arba kuriai taikyta supaprastinta procedūra (arba prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra)	2	1	3	10 %
Žodinės proceso dalies atnaujinimas	2	/	2	7 %
Kita	2	/	2	7 %
Prašymas, kad dėl prejudicinio sprendimo kreipėsis teismas pateiktų informaciją arba paaiškinimus	2	/	2	7 %
Sritis, kurioje nacionaliniai įstatymai labai skiriasi	2	/	2	7 %
Koordinuotas bylų grupės tvarkymas (pavyzdžiui, bylos susijusios su antikonkurenciniais susitarimais)	1	1	2	7 %
Bylos perdavimas kitos sudėties teisėjų kolegijai	1	1	2	7 %
Pranešėjo funkciją vykdančio teisėjo ir (arba) generalinio advokato įgaliojimų termino pabaiga	1	/	1	3 %
Prašymas pateikti raštą dėl tyrimo	1	/	1	3 %
Šalims išsiųsti klausimai, į kuriuos turi būti atsakoma raštu	/	1	1	3 %

Veiksniai, turintys įtakos rašytinės procedūros trukmei Bendrajame Teisme (nurodė Teismo kanceliarija)

Veiksniai, darantys įtaką procedūros trukmei rašytinės procedūros metu	Susijusių bylų skaičius (iš 30 bylų)	Iš viso (%)
Procesinių dokumentų (taip pat teisėjų priimtų sprendimų dėl tolesnių procesinių veiksmų) gavimas ir tvarkymas kanceliarijoje	26	87 %
Antro apskaitimo pareiškimais priėmimas (dublikas / triplikas)	20	67 %
Prašymas dėl procesinio dokumento / procesinio akto, kuriuo reikalaujama atlikti papildomą veiksmą, įteisinimo	19	63 %
Kitas spręstinas procesinis klausimas	16	53 %
Termino pratęsimas šalies prašymu	12	40 %
Vieno ar kelių prašymų įstoti į bylą patenkinimas	6	20 %
Prašymas leisti įstoti į bylą	6	20 %
Didelės apimties dokumento tvarkymas	6	20 %
Proceso organizavimo priemonės	3	10 %
Nenumatyto dokumento pateikimas	3	10 %
Kitos priežastys, susijusios su administravimo paslaugomis	3	10 %
Priešpriešinio apeliacinio skundo / priešiškinio pateikimas	2	7 %
Su konfidencialumu susijusių problemų valdymas	2	7 %
Nepriimtino pagrindo, jurisdikcijos nebuvimas, poreikio nagrinėti bylą nebuvimas, bylos etapas, kuriame šalių prašoma pateikti pastabas	2	7 %
Kiti veiksniai, už kuriuos atsako pranešėjo funkciją vykdančias teisėjas, generalinis advokatas, (kolegijos) pirmininkas	2	7 %
Su anonimiškumu / informacijos nepateikimu visuomenei susijusių problemų valdymas	1	3 %
Oficiali nutartis dėl bylos sustabdymo	1	3 %

Veiksniai, turintys įtakos bylų nagrinėjimo trukmei Bendrajame Teisme (nurodė teisėjai)

Veiksniai, darantys įtaką procedūros trukmei po rašytinės procedūros	Susijusių bylų skaičius (iš 30 bylų)	Įš viso (%)
<i>Cellule de lecteurs d'arrêts</i> atliekama sprendimų projektų peržiūra	29	97 %
Pranešėjo funkciją vykdančio teisėjo ir (arba) generalinio advokato darbo krūvis	20	67 %
Kolegijos sudėties pasikeitimas	19	63 %
Bylos pakartotinis priskyrimas	18	60 %
Už bylą atsakingo teisės referento darbo krūvis	16	53 %
Proceso organizavimo priemonės	16	53 %
Koordinuotas bylų grupės tvarkymas (pavyzdžiui, bylos susijusios su antikonkurenciniais susitarimais)	11	37 %
Pranešėjo funkciją vykdančio teisėjo ir (arba) generalinio advokato įgaliojimų termino pabaiga	11	37 %
Byloje keliami nauji ir (arba) ypač sudėtingi teisiniai klausimai	10	33 %
Procesinių dokumentų gavimas ir tvarkymas kanceliarijoje	10	33 %
Teisėjų atostogos	8	27 %
Žodinio nagrinėjimo organizavimas šalies prašymu arba kai Teismas taip nusprendžia savo iniciatyva (visų pirma intelektinės nuosavybės bylose ir apeliaciniuose skunduose)	8	27 %
Didelės apimties byla	7	23 %
Kita	7	23 %
Terminas pranešimui apie teismo posėdį pateikti atsižvelgiant į bylos pobūdį	7	23 %
Oficiali nutartis, kuria sustabdoma bylos procedūra (sustabdymas)	6	20 %
Teisės referento liga, motinystės / tėvystės atostogos arba išėjimas iš darbo	6	20 %
Dėl kitų priežasčių sudėtingos bylos	6	20 %
Faktiniu, ekonominiu arba moksliniu požiūriu sudėtingos bylos Sudėtinga byla (pavyzdžiui, susijusi su naujų technologijų klausimais)	5	17 %
Bylos perdavimas kitos sudėties teisėjų kolegijai	5	17 %
Žodinės proceso dalies <i>sujungimas</i>	5	17 %
Atstovas arba advokatas neturi galimybių dalyvauti teismo posėdyje / prašymas atidėti teismo posėdį	4	13 %
Nenumatyto dokumento pateikimas	4	13 %
Su konfidencialumo klausimu susijusių problemų valdymas	4	13 %
Kitos priežastys, susijusios su administravimo paslaugomis	4	13 %
Pirmenybė teikiama kitai bylai, kuriai suteiktas prioritetas arba kuriai taikyta supaprastinta procedūra (arba prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra)	3	10 %
Su kompiuterinėmis taikomosiomis programomis susijusios problemos	2	7 %
Žodinės proceso dalies atnaujinimas	1	3 %

Šaltinis: Europos Audito Rūmų atlikta ESTT klausimynų analizė.

III PRIEDAS**CEPEJ nustatytų laiko valdymo rodiklių vertinimo kontrolinis sąrašas**

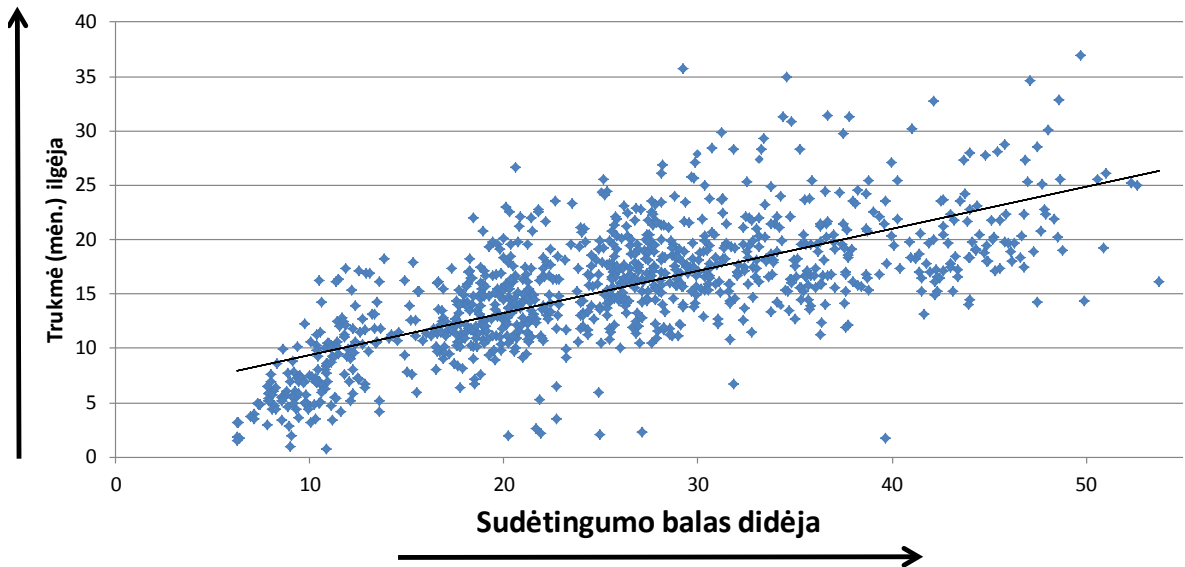
CEPEJ rodiklis	Pagrindiniai kontrolinio sąrašo klausimai
1) Gebėjimas įvertinti bendrą bylos trukmę	Ar yra unikalus identifikatorius (pavyzdžiui, bylos numeris) arba siejantysis veiksnys kiekvienoje byloje, kuris būtų naudojamas nuo bylos iškėlimo iki galutinio privalomo sprendimo priėmimo? Ar galite nustatyti bendrą visų nagrinėjamų bylų trukmę?
2) Nustatyti bylos trukmės standartai	Ar parengėte optimalių terminų standartus, taikomus atitinkamų rūšių byloms? Ar naudotojai (šalys, advokatai, kiti asmenys) gali nuspėti bylų trukmę?
3) Pakankamai išplėtota bylų tipologija	Ar bylos skirstomos į kategorijas atsižvelgiant į jų sudėtingumą ir trukmę?
4) Galimybė stebėti bylos eigą	Ar stebite ir renkate duomenis apie svarbiausių etapų trukmę dažniausiai pasitaikančių rūšių bylose siekdami nustatyti, kuriuose etapuose atsiranda vilkinimas?
5) Priemonės, padedančios greitai nustatyti vilkinimo atvejus ir sumažinti jų pasekmes	Ar galima aiškiai nustatyti atsakomybę už nepagrįsto vilkinimo atvejų identifikavimą ir išvengimą? Ar yra procedūros, kurios padėtų greitai nustatyti vilkinimo atvejį ir sumažinti vilkinimo poveikį šalims? Ar galioja procedūros, kurios padėtų paspartinti bylos nagrinėjimą ir užkirsti kelią vilkinimui?
6) Šiuolaikinių laiko valdymo technologijų taikymas teisingumo sistemoje	Ar informacinės technologijos veiksmingai taikomos siekiant stebėti bylų trukmę? Ar informacinės technologijos padeda greitai parengti statistinių duomenų ataskaitas ir imtis planavimo veiksmų politiniu lygmeniu?

Šaltinis: Laiko valdymo kontrolinis sąrašas (rodiklių, skirtų bylų teisingumo sistemoje trukmės analizei, kontrolinis sąrašas) (CEPEJ, 2015 m.).

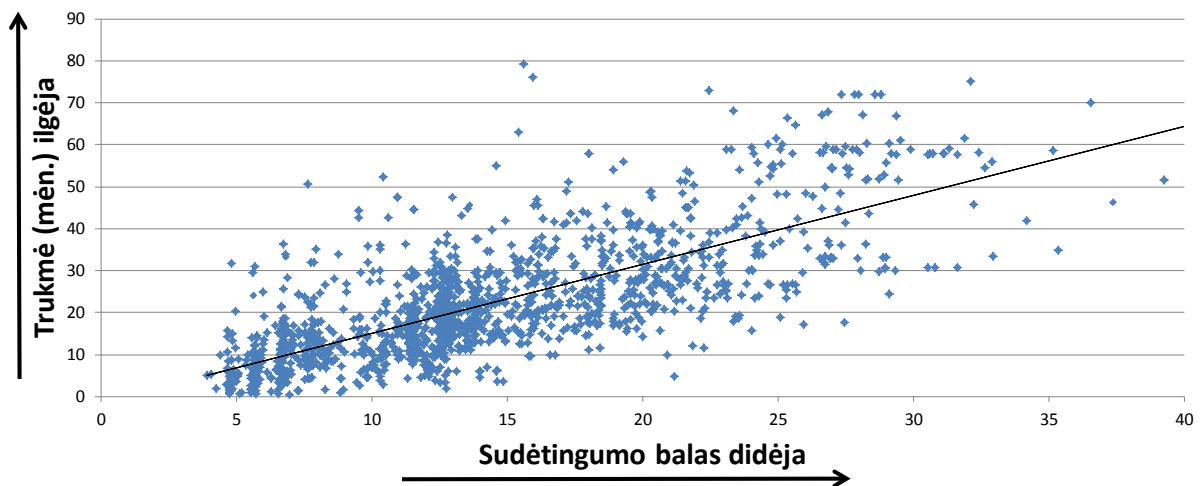
IV PRIEDAS

Koreliacijos tarp sudėtingumą lemiančių veiksnių ir Teisingumo Teisme bei Bendrajame Teisme 2014 ir 2015 m. baigtų bylų trukmės analizė

Bylos sudėtingumo analizė Teisingumo Teisme

Bylos sudėtingumo analizė Bendrajame Teisme

Pastaba. Kiekvienas diagramose pavaizduotas taškas reiškia 2014 arba 2015 m. užbaigtą bylą. Juodos linijos reiškia tendencijas, kurios rodo, kurioje vietoje byla gali atsidurti atsižvelgiant į jos sudėtingumo balą. Nuo tendencijas žyminčių linijų nutolę taškai rodo bylas, kurios gali būti nagrinėjamos toliau atsižvelgiant į jų ypatumus.

Šaltinis: Europos Audito Rūmai.

EUROPOS SĄJUNGOS TEISINGUMO TEISMO ATSAKYMAI

I ir II punktai

Veiksmingumas, kokybė ir nepriklausomumas yra pagrindiniai veiksmingos teisingumo sistemos rodikliai¹. Taigi proceso trukmė yra vienas iš veiksnių, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant teismų sistemą. Siekiant veiksmingumo, Europos Sąjungos Teisingumo Teismą (ESTT) sudarantys teismai turi rasti pusiausvyrą tarp poreikio užtikrinti greitą teismo kontrolę ir sprendimų priėmimą, ir poreikio užtikrinti šių kontrolės ir sprendimų kokybę, kai teismų darbo krūvis apskritai didėja.

Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas ėmėsi daugelio organizacinių ir procedūrinių priemonių, siekdami padidinti bylų nagrinėjimo veiksmingumą. Šios priemonės padėjo sumažinti arba išlaikyti esamą bylų nagrinėjimo trukmę. Pavyzdžiui, vidutinė bylos nagrinėjimo Teisingumo Teisme trukmė 2006 m. buvo 19,6 mėn., o 2016 m.-14,7 mėn., o Bendrajame Teisme ši trukmė 2006 m. buvo 25,8 mėn., o 2016 m.-18,7 mėn. Pažymėtina, kad tuo pačiu laikotarpiu gerokai padidėjo pradėtų bylų.

III punktas

Konstatuotas veiksmingesnis bylų nagrinėjimas, be kita ko, yra Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme įvestų diferencijuotų šiuose teismuose gautų bylų tvarkymo terminų grafikų ir kontrolės priemonių rezultatas. Šiuose terminų grafikuose nurodyti orientaciniai vidiniai terminai, nustatyti kiekvienam procedūros etapui. Nors šie terminai apskritai nustatyti pagal bylų kategorijas, kiekvienoje byloje vykdoma atskira nustatytų terminų laikymosi kontrolė. Vykdam šią kontrolę gali būti taikomos specialios korekcinės priemonės. Taigi aktyvus ir individualizuotas bylų tvarkymo administravimas tai tikslas, kurio teismai siekia jau ilgą laiką.

Atsižvelgiant į tai, galima tik pritarti Audito Rūmų rekomendacijai patobulinti terminų grafikus, atsižvelgiant į kiekvienos bylos specifiką ir sudėtingumą (žr. 98 punktą).

Dėl kiekvienos iš bylų, kurias kasmet nagrinėja abu teismai (pavyzdžiui, 2016 m. Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas išnagrino 1459 bylas), kiekviename tvarkymo etape faktiškai panaudotų išteklių apskaitos sistemos, kurią įdiegti taip pat rekomenduoja Audito Rūmai, ESTT laikosi nuomonės, kad atliekant tyrimą dėl jos įdiegimo turi būti atsižvelgta į tai, kad tai gali pareikalauti nemažų administracinių išlaidų ir išteklių. Šiuos rezultatus reikia palyginti su konkrečia naudojant tokią sistemą gautų duomenų analizės nauda.

¹ 2016 m. ES teisingumo rezultatų suvestinė (COM (2016) 199 final), p. 7.

4 punktas

2006-2016 m. laikotarpiu Sąjungos teismuose gautų bylų skaičius nuolat kito. Neišnagrinėtų bylų skaičius per šį laikotarpį padidėjo nepaisant labai padidėjusio produktyvumo, nes, be kita ko, dėl Europos Sąjungos plėtros, jos išplėstos kompetencijos, intensyvesnės ir įvairesnės teisėkūros veiklos buvo gauta dar daugiau bylų. Teisingumo Teismas norėtų atkreipti dėmesį į tai, kad jei 2006-2016 m. trijuose institucijų sudarančiuose teismuose gautų bylų skaičius išaugo 43,6 %, tai šių teismų tuo pačiu laikotarpiu kiekvienais metais baigtų bylų skaičius išaugo beveik 57,3 %.

4 punkte nurodyti visų teismų rezultatai, o 1 lentelėje - atskirų teismų rezultatai.

7 punktas

Kaip nurodyta I-III punktuose, pagrindinis ESTT tikslas užtikrinti pusiausvyrą tarp poreikio priimti sprendimus greitai ir poreikio užtikrinti jų kokybę. ESTT skiria labai daug dėmesio Audito Rūmų nurodytai būtinybei, kad jo teismų sprendimai būtų priimami kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per protingą terminą. Vis dėlto reikia pažymėti, kad teisinėje Sąjungoje visų svarbiausia yra teismo sprendimų kokybė. Tik priimant darnius ir motyvuotus sprendimus, kuriais laikomasi bylos šalių teisių, iš tikrųjų užtikrinamas teisinis saugumas ir teisė į veiksmingą teisminę gynybą.

9 punktas

Kaip teisingai nurodyta ataskaitoje, įvairių priemonių, kurių per kelis metus ėmėsi Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas, rezultatai puikūs. Nepaisant labai padidėjusio šiuose teismuose gautų bylų skaičiaus, juose užbaigtų nagrinėti bylų skaičius smarkiai išaugo, o bendra bylų nagrinėjimo trukmė (vertinant kartu visas jų kategorijas) gerokai sumažėjo.

2 lentelė

Vidutinė proceso tiek Teisingumo Teisme, tiek Bendrajame Teisme trukmė per kelis metus sistemingai mažėjo. 2 lentelėje atsispindi tik 9 punkte išdėstyta nuomonė, kad tokių teigiamų pokyčių negalima priskirti visoms bylų kategorijoms.

Be to, jeigu būtų pasirinkta kiekvienais metais pateikti statistiką pagal bylos sritį arba rūšį, nebūtų galima atsižvelgti į tendencijas dėl svyravimų poveikio. Statistikos pateikimas pagal trijų metų vidurkį leistų nustatyti vidutinės proceso trukmės mažėjimo tendenciją, įskaitant pagal bylos sritį arba rūšį.

Galiausiai pateikti grafikai neleidžia pamatyti viso abiejų teismų užregistruoto proceso trukmės mažėjimo vaizdo, nes juose neparodytas proceso trukmės ir atitinkamų bylų skaičiaus santykis. Pavyzdžiui, pažvelgus į grafiką dėl vidutinės proceso Teisingumo Teisme trukmės, susidaro įspūdis, kad ši trukmė padidėjo, nors iš tikrųjų ilgiausia yra tik tiesioginių ieškinių, kurių šiandien Teisingumo Teisme gaunama labai mažai (5,05 % visų Teisingumo Teisme 2016 m. gautų bylų) nagrinėjimo proceso trukmė, o vidutinė bylų dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą ir apeliacinių skundų, kurių Teisingumo Teisme gaunama daugiausiai (2016 m. atitinkamai 67,92 % ir 25,29 %), nagrinėjimo trukmė nuolat mažėja. Be to, net kalbant apie tiesioginius ieškinius, reikia nurodyti, kad 2006-2016 m. laikotarpiu vidutinė jų nagrinėjimo trukmė nepadidėjo.

Tą patį galima pasakyti ir apie Bendrąjį Teismą: intelektinės nuosavybės ir „kitų tiesioginių ieškinių“ (kurie sudaro 73 % visų 2016 m. užbaigtų bylų) nagrinėjimo trukmė nuo 2013 m. nuolat mažėja.

10 punktas

Reformos tikslai nurodyti 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2015/2422, kuriuo iš dalies keičiamas Protokolas Nr. 3 dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto (OL L 341, 2015, p. 14), konstatuojamosiose dalyse.

13 punktas

Teismo pasitarimų slaptumas yra pirminės Europos Sąjungos teisės principas, įtvirtintas Protokolo Nr. 3 dėl ESTT statuto 35 straipsnyje. Šis principas, taikomas tiek Teisingumo Teismui, tiek Bendrajam Teismui (pagal to paties protokolo 53 straipsnį), reiškia, kad teismų narių atskiros nuomonės negali būti atskleistos jokia forma ir būdu. Šis principas paaiškina, kodėl Audito Rūmai negalėjo susipažinti su ribotu skaičiumi dokumentų, kuriems taikomas Teismo pasitarimų slaptumas. Toks apribojimas nesusijęs su Teisingumo Teismo ar Bendrojo Teismo ketinimu apriboti galimybę susipažinti su tam tikrais dokumentais. Jis nustatytas pirminėje teisėje; nesilaikydami šio principo teisėjai ir generaliniai advokatai pažeistų priesaiką, kurią davė prieš pradėdami eiti pareigas, o dėl to jiems galėtų kilti atsakomybė (šiuo klausimu žr. nurodyto protokolo I antraštinę dalį).

24 punktas

Reikia nurodyti, kad išvada, jog teisės referento laikinas negalėjimas eiti pareigų gali neigiamai paveikti veiksmingą bylos nagrinėjimą, yra santykinė. Neretai su didelės apimties arba sudėtingomis bylomis, kurias reikia išnagrinėti greitai, dirba keli teisės referentai.

Be to, jeigu laikino teisės referento negalėjimo eiti pareigų priežastis ir trukmė tai pateisina, imamas priemonių šio negalėjimo poveikiui bylų nagrinėjimo tęstinumui sumažinti; tokios priemonės, be kita ko, yra bylų paskyrimas kitam to paties kabineto teisės referentui ar kito asmens laikinas įdarbinimas į laikinai pareigas negalinčio eiti teisės referento vietą, laikantis Pareigūnų tarnybos nuostatuose nustatytos tvarkos.

4 lentelė

Dėl bylų, kurių nagrinėjimas užbaigiamas priimant nutartį, nagrinėjimo trukmės nurodymo skirtingais procedūros etapais reikia turėti omenyje tai, kad nutartis, kuria užbaigiamas procesas, gali būti priimta bet kioje proceso stadijoje nuo rašytinės proceso dalies pradžios iki teismo pasitarimų byloje pradžios (pavyzdžiui, kai atsiimamas ieškinys ar apeliacinis skundas), atsižvelgiant į aplinkybes ir dėl įvairių priežasčių.

29 punktas

Dėl šio punkto žr. tai, kas išdėstyta dėl 4 lentelės.

46 punktas

Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo teisėjai, padedami teisės referentų, tuo pat metu dirba su keliomis bylomis, vykdydami teisėjų pranešėjų, teisėjų asesorių arba generalinių advokatų funkcijas. Nors kiekvienos bylos atveju galima išvardyti veiksnius, paaiškinančius, kodėl vienų bylų nagrinėjimas užtrunka ilgiau nei kitų (pavyzdžiui, bylos medžiagos apimtis, sudėtingumas ar teisės referento, kuriam byla paskirta, laikinas negalėjimas eiti pareigų), tam, kad būtų galima tiksliai įvertinti

kiekvienam iš veiksmų priskirtiną laiką, reikėtų įdiegti sudėtingą apskaitos sistemą, kurios nauda nėra iš karto juntama. Be to, Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo priimti sprendimai yra kolegialaus darbo, kuriame aktyviai dalyvauja visi įvairios teisės sistemos atstovaujantys konkrečios sudėties teismo nariai, rezultatas. Atsižvelgimas į konkrečios sudėties teismo narių išsakytas skirtingas nuomones neabejotinai turi poveikį bylų nagrinėjimo trukmei, kurį sunku įvertinti kiekybiškai.

47 punktas

Audito Rūmų atrinktos bylos, padėjusios jiems išskirti tam tikrus veiksmus, galinčius paaiškinti (ilgą ar trumpą) tam tikrų bylų nagrinėjimo trukmę, yra pasirinkimo dalykas. ESTT pažymi, kad pasirinkti pavyzdžiai neatspindi visų Teisingumo Teisme ir Bendrajame Teisme per dvejus nagrinėtus metus užbaigtų bylų.

7 ir 8 lentelės

Teisingumo Teismas norėtų pateikti kelis paaiškinimus dėl dviejų dažniausiai nurodomų veiksmų. Pirma, teismo atostogos yra abiejuose teismuose. Tačiau šis veiksnys be jokios tai objektyviai galinčios pagrįsti priežasties nurodytas tik 7 lentelėje.

Antra, sprendimų redaktorių grupės (*cellule des lecteurs d'arrêt*) atliekamas redagavimas, t. y. abiejuose teismuose vykstantis etapas, nurodytas tik 8 lentelėje. Bylų tvarkymo Bendrojo Teismo sprendimų redaktorių grupėje trukmė buvo tiksliai įvertinta pačios grupės visuose klausimynuose (išskyrus atvejį, kai grupė neredagavo sprendimo) taikant sisteminį metodą, kad ir kokia (maža ar didelė) būtų šios trukmės svarba. Būtent dėl šio vienodai taikomo metodo minėtas veiksnys nurodomas dažniausiai. Vis dėlto, toks dažnas nurodymas jokiais būdais nereikia, jog palyginti su kitais proceso trukmei poveikį turinčiais veiksniais, šio veiksnio poveikis svarbiausias. Be to, Audito Rūmai teisingai pažymi, kad šiam bylų tvarkymo etapui nustatytų vidinių terminų buvo laikomasi.

48 punktas

Dėl veiksmų, turėjusių poveikį Teisingumo Teismo proceso trukmei Audito Rūmų atrinktose 30 bylose, kiek tai susiję su veiksmu „teismo atostogos“, žr. 36 išnašą. Teismo atostogų laikotarpiai, žinomi ir nacionaliniams teismams, skirti planuoti personalo atostogų laikotarpius ir imtis reikiamų priemonių, kad būtų užtikrintas geras teisingumo vykdymas. Šiais laikotarpiais Teismo veikla nėra nutraukiama.

Vasarą kabinetai ir kitos tarnybos tęsia darbą su bylomis, rengiami ir platinami preliminarūs pranešimai ir teismo sprendimų projektai. Kai reikia, šiuo laikotarpiu taip pat gali būti surengti teismo posėdžiai ir pasitarimai, pavyzdžiui, jeigu gaunamas laikinųjų apsaugos priemonių prašymas ar prašymas taikyti prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

51-60 punktai

Abu teismai įvedė diferencijuotus terminų grafikus ir kontrolės priemones, kuriuose, be kita ko, atsižvelgiama į tam tikras bylų kategorijas (Teisingumo Teisme: prašymai priimti prejudicinį sprendimą, ieškiniai dėl panaikinimo, ieškiniai dėl neveikimo, ieškiniai dėl įsipareigojimų neįvykdymo ir apeliaciniai skundai; Bendrajame Teisme: tiesioginiai ieškiniai, apeliaciniai skundai, atskirieji procesiniai klausimai, dėl kurių sprendžiama nutartimi). Nors terminų grafikai galėtų būti patobulinti

atsižvelgiant į bylos požymius ir teismai remiasi vidurkių pagrindu nustatytais orientaciniais vidiniais terminais, kiekvienoje byloje teismų kanceliarijos, teismų nariai, kolegijų pirmininkai ir teismų pirmininkai atlieka atskirą einamąją kontrolę. Galiausiai kolegialią periodinę kontrolę užtikrina specialus organas (kolegijų pirmininkų susirinkimas (konferencija), kuris prižiūri ypatingo dėmesio reikalaujančių bylų nagrinėjimo eigą.

63-69 punktai

Kaip jau buvo nurodyta I ir II punktuose, nepriklausomumas ir kokybė yra pagrindiniai veiksniai, į kuriuos reikia atsižvelgti bendrai vertinant gerą teisingumo vykdymą.

63 punktas

ESTT analizuoja savo rezultatus pagal jį sudarančių teismų išnagrinėtų bylų skaičių, atsižvelgdamas į tam tikslui panaudotus išteklius. Imamasi visų priemonių, kad esami ištekliai būtų naudojami veiksmingiausiu būdu ir nebūtų švaistomi.

Pavyzdžiui, gautas naujas bylas iš karto analizuoja teismų kanceliarijų ir (arba) Tyrimų ir dokumentacijos direktorato darbuotojai (atsižvelgiant į atvejį), kad būtų nustatyti galimi kompetencijos nebuvimo ar nepriimtino atvejai. Tokiais atvejais vertimo darbai iš karto sustabdomi ir atitinkamo Teismo kanceliarija siūlo priimti nutartį.

Be to, per išankstinę analizę tikrinama, ar yra panašių ar susijusių bylų, kad būtų galima optimaliai paskirti gautas naujas bylas ir įvertinti poreikį sustabdyti bylos nagrinėjimą.

64 punktas

ESTT disponuoja vidiniais statistiniais duomenimis, remiantis kuriais galima ištirti įvairių procedūros etapų trukmę, atsižvelgiant į bylos rūšį ar dalyką, ir taip diferencijuotai įvertinti rezultatus. Remiantis šiais duomenimis būtų galima atlikti tyrimą, siekiant dar patobulinti bylų tvarkymo terminų grafiką atsižvelgiant į bylų sudėtingumą.

65 punktas

Europos Tarybos Europos veiksmingo teisingumo komisijos (CEPEJ) parengtas teisingumo Europos Sąjungoje aprašas yra naudingas referencinis dokumentas, kuriame aprašyta daugelis veiksmų, bet tik dalis jų skirta „procesinių terminų administravimui“. ESTT norėtų pažymėti, kad negalėjo patikrinti, kaip pasirinkti veiksniai buvo konkrečiai pritaikyti Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo veiklai.

77 punktas

Vertimo generalinis direktoratas, remdamasis tiksliais veiklos vertinimo veiksniais, užtikrina einamąją kontrolę, kad būtų optimaliausiai panaudoti visi esami pajėgumai. Periodiškai tikrinamas ir kiekvieno pareigūno darbo našumas, atsižvelgiant į visą atliktą darbą.

Kiekvieno teisininko lingvisto kiekvienam veiksmui skirto laiko matavimas galėtų būti panaudotas kaip trūkumų nustatymo įrankis, jeigu nebūtų pasiekti užbrėžti tikslai ar nustatytos sumažėjusio veiksmingumo priežastys. Tačiau nesant šių trūkumų priminimas kiekvienam teisininkui lingvistui apie jo profesinę pareigą laikytis terminų ir taip prisidėti prie optimaliausios bylų nagrinėjimo eigos ir

greitos jurisprudencijos sklaidos yra neginčijamas motyvavimo ir darbo našumo veiksnys, apie ką byloja 78 ir 94 punktuose nurodyti geri rezultatai.

86 punktas

Pareiškimų priedai verčiami tik gavus teisėjo pranešėjo ar generalinio advokato prašymą ir tik tiek, kiek reikia. Sąjungos institucijos, įstaigos ir organai pasirūpina savo pareiškimų vertimu.

90 punktas

Žr. I ir II punktus.

91 punktas

Per pastaruosius metus, po to, kai Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas įvedė diferencijuotus terminų grafikus ir kontrolės priemones, bylų nagrinėjimo veiksmingumas gerokai padidėjo.

Nuo šiol taikant individualizuotą bylų tvarkymo kontrolę reikalaujama, kad kiekvienoje byloje būtų laikomasi jai nustatyto terminų grafiko. Vis dėlto tam tikrais atvejais šių terminų praleidimą galima pateisinti objektyviomis aplinkybėmis. Tokiu atveju siekiant užtikrinti tinkamą atitinkamos bylos tvarkymą, atsižvelgiant į jos ypatingus požymius, jai taikoma speciali einamoji kontrolė. Kita vertus, kitos aplinkybės, pavyzdžiui, nedidelis bylos sudėtingumas, galėtų pateisinti jos užbaigimą per trumpesnius nei nustatyti atitinkame terminų grafike terminus.

Net jeigu nurodytos priemonės buvo įvestos tik neseniai, abu teismai gali atlikti papildomus tyrimus, kad dar patobulintų terminų grafikus atsižvelgdami į bylų sudėtingumą ir (arba) pagerintų einamąją kontrolę, kuri padėtų užtikrinti, kad nelabai sudėtingos bylos būtų išnagrinėtos dar per trumpesnę terminą.

93 punktas

Iš tikrųjų ilgiausi bylos tvarkymo etapai paprastai prasideda pasibaigus proceso rašytinei daliai. Šiuose etapuose teisėjai atlieka kolegialų darbą (žr. 46 punktą). Atsižvelgimas į įvairias konkrečios sudėties teismo narių išsakytas nuomones be abejo pailgina bylų nagrinėjimo trukmę. Tačiau šis polemiskasis procesas, neatsiejamas nuo ESTT statute ir Procedūros reglamentuose numatytos jurisdikcinės veiklos, yra esminis norint priimti kokybišką kolegialų sprendimą.

ESTT pažymi, kad auditoriams buvo perduoti jų prašyti dokumentai ir informacija, išskyrus tuos dokumentus ir informaciją, kuriems taikomas teisėjų pasitarimų slaptumo principas. Perduoti dokumentai ir informacija leido auditoriams remiantis 60 išanalizuotų bylų nustatyti tris pagrindinius terminų grafikuose nustatytų terminų praleidimo veiksnius, t. y. teisėjo darbo krūvis, bylų sudėtingumas ir teisės referentų laikinas negalėjimas eiti pareigų. Šie veiksniai glaudžiai susiję su teisėjų kolegialiu darbo pobūdžiu. Iš tiesų, teismų nariai ir jų teisės referentai didelę laiko dalį skiria byloms, kuriose atitinkami nariai nebuvo paskirti teisėjais pranešėjais. Laikas, skirtas šių „papildomų“ bylų medžiagų nagrinėjimui tiesiogiai priklauso nuo bylų sudėtingumo.

Jeigu teisės referentas laikinai negali eiti pareigų dėl to, kad jo nėra darbe, imamasi priemonių šio negalėjimo poveikiui bylų nagrinėjimo tęstinumui sumažinti; tokios priemonės, atsižvelgiant į nebuvimo darbe priežastį ir trukmę, be kita ko, yra bylų paskyrimas kitam to paties kabineto teisės

referentui ar kito asmens laikinas įdarbinimas į laikinai pareigas negalinčio eiti teisės referento vietą, laikantis Pareigūnų tarnybos nuostatuose nustatytos tvarkos.

95 punktas

Kiekvieno „*case management*“ veiksmingumas priklauso nuo pažangios informacinės sistemos. ESTT palankiai vertina Audito Rūmų išvadą dėl integruotos informacinės sistemos įdiegimo; prieš keletą mėnesių institucija nusprendė tam dėti pastangas.

97 punktas

Žr. III punktą.

98 punktas

- A. Nors Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas jau dabar taiko skirtingus terminų grafikus įvairioms bylų kategorijoms (žr. 51-60 punktus), jie teigiamai vertina Audito Rūmų rekomendaciją patobulinti terminų grafikus atsižvelgiant į bylų specifiką ir sudėtingumą. Savo ruožtu tam, kad būtų galima tiksliai atsižvelgti į faktiškai naudojamus išteklius, reikia atlikti tyrimą ir įvertinti, kiek duomenų, kuriuos galima naudingai panaudoti nedarant neigiamo poveikio tinkamam teismų veikimui, įdiegta panaudotų išteklių apskaitos sistema leis gauti.
- B. Abu teismai išnagrinės galimybę skelbti detalesnius statistinius duomenis apie teismo proceso trukmę.
- C. Teisingumo Teismas ir Bendrasis Teismas atsižvelgs į Audito Rūmų rekomendaciją dėl lankstesnės teisės referentų paskyrimo į teisėjų kabinetus tvarkos, kai atliks tyrimą dėl teismų vidinės organizacinės sistemos ir darbo metodų.
- D. ESTT pritaria Audito Rūmų rekomendacijai atkreipti valstybių narių dėmesį į būtinybę skirti Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo narius kuo greičiau, kad būtų išvengta su teismų sudėties atnaujinimu susijusio lėtesnio bylų nagrinėjimo. Jis dar kartą pabrėžia, kad stabili Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo sudėtis be galo svarbi siekiant veiksmingai atlikti šiems teismams Sutartimis priskirtas užduotis ir pažymi, kad atnaujinant dalį teismų sudėties apie tai sistemingai informuojami valstybių narių vyriausybės atstovai.
- E. Teismų pasitarimų kalbos pasirinkimą lemia keli veiksniai ir su veiksmingumu susiję argumentai. Teismai tęs tyrimą šiuo klausimu naudodamiesi savo jurisdikcine autonomija ir atsižvelgdami į Audito Rūmų pateiktas pastabas.
- F. Kiek tai susiję su informacinėmis priemonėmis, kuriomis teismai turi disponuoti per trumpą ir vidutinį laikotarpį, ESTT pradėjo informacinių sistemų tyrimą ir teigiamai vertina pasiūlymą išnagrinėti ir įdiegti integruotą informacinę sistemą, kurioje būtų atsižvelgta į kiekvieno teismo jurisdikcinės veiklos specifiką ir ypatumus.

Įvykis	Data
Darbo pradžia	2016 05 10
Oficialus peržiūros projekto pateikimas Europos Sąjungos Teisingumo Teismui	2017 06 29
Veiksmingumo peržiūros priėmimas po prieštaravimų procedūros	2017 09 05
Visomis kalbomis gaunami Europos Sąjungos Teisingumo Teismo oficialūs atsakymai	2017 08 30

Šioje veiksmingumo apžvalgoje mes vertinome ESTT bylų valdymo procesus, visų pirma tai, ar taikant esamas procedūras buvo veiksmingai sprendžiamos pateiktos bylos ir ar atsižvelgiant į terminus būtų galima paspartinti jų sprendimą.

Pastaraisiais metais ESTT daugiau dėmesio skyrė bylų valdymo savalaikiškumui ir padarė pažangą sumažinant didelį neišnagrinėtų bylų skaičių, kurios susikaupė Bendrajame Teisme iki 2016 m. pabaigos.

Savo apžvalgoje darome išvadą, kad ESTT galėtų dar labiau pagerinti šiuos teigiamus rezultatus, apsvarstydamas galimybę vykdyti aktyvesnę atskirų bylų valdymą, naudodamas pritaikytus terminus, atsižvelgdamas į naudojamus žmogiškuosius išteklius ir taikydamas kitas priemones, skirtas gerinti valdymo sistemas.

40
1977-2017

EUROPOS
AUDITO
RŪMAI

Leidinių biuras

EUROPOS AUDITO RŪMAI
12, rue Alcide de Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tel. +352 4398-1

Užklauskos: eca.europa.eu/lt/Pages/ContactForm.aspx

Interneto svetainė: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors

© Europos Sąjunga, 2017

Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį. Dėl leidimo naudoti arba kopijuoti nuotraukas arba kitą medžiagą, kurių autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, būtina tiesiogiai kreiptis į autorių teisių subjektus.